

ĐÀ NẴNG

Năm thứ 64 - Số 8612
Chỉ số: 2778 ISSN 1859 - 087X
Chủ Nhật 16-6-2024
(11 Tháng Năm, Giáp Thìn)
www.baodanang.vn
www.baodanang.vn/english

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TP. ĐÀ NẴNG-TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN ĐÀ NẴNG *cuối tuần*

4
**Mong ước
THƯƠNG HIỆU
CHỢ ĐÊM ĐÀ NẴNG**

4
**KHI MÀN ĐÊM
buông xuống**

5
**NHỮNG MÓN ĂN
TINH THẦN
ấn tượng**

6
**Yên bình
CUỘC SỐNG
VỀ ĐÊM**

Thời gian qua, Đà Nẵng không ngừng đầu tư thêm nhiều sản phẩm dịch vụ mới mẻ để thu hút người dân và du khách vui chơi, thường ngoạn về đêm. Trong đó đáng kể như: Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng, phố đi bộ Bạch Đằng, cầu đi bộ Nguyễn Văn Trỗi...

Ảnh: LÊ HỮU HƯNG

Thắp sáng KINH TẾ ĐÊM

Kinh tế đêm xét theo nghĩa nào đó là sự tiếp nối của kinh tế ngày. Ban ngày mà đơn điệu, trầm lắng thì ban đêm khó mà sôi động. Nỗ lực của thành phố trong việc phát triển kinh tế, thúc đẩy dịch vụ, nâng cao mức sống của nhân dân cũng chính là tạo điều kiện cho kinh tế đêm phát triển. Có ý kiến cho rằng Đà Nẵng là thành phố đi ngủ sớm, bởi theo họ hoạt động về đêm của thành phố nói chung còn đơn điệu, thiếu hấp dẫn, không có những hoạt động vui chơi thâu đêm... Ở một khía cạnh nào đó, so với Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh nhận xét trên có phần đúng, tuy nhiên nếu so với trước đây, những hoạt động ban đêm của thành phố giờ khởi sắc hơn nhiều.

→ TRANG 2

TỪ BAGUETTE CỦA PHÁP ĐẾN bánh mì Việt Nam

Đâu chỉ là món ăn, bánh mì Đà Nẵng nói riêng và bánh mì Việt Nam nói chung không chỉ là "thương hiệu" của văn hóa ẩm thực mà còn chất chứa đậm sâu tâm hồn người Việt. Mới đây, chuyên trang ẩm thực TasteAtlas đã đưa món bánh mì Việt Nam vào vị trí đầu tiên trong danh sách top "Top 100 sandwiches in the world" (100 món bánh sandwich ngon nhất thế giới). Có lẽ, không nơi nào ở Việt Nam mà món bánh mì lại được sáng tạo thành nhiều loại như Đà Nẵng, mà "biến tấu" nào cũng "ngon nhức nách". Bánh mì không chỉ đồng hành cùng tuổi thơ "ngày hai buổi đến trường" mà còn lưu dấu nhiều hồi ức đẹp của tháng năm nơi quê nhà.

→ TRANG 3

Thắp sáng kinh tế đêm

THỰC NHÂN

Kinh tế đêm là hoạt động quan trọng, nó là một phần tạo ra thu nhập xã hội, góp phần làm nên sự khởi sắc, nó không chỉ thể hiện sức sống, tính năng động của một địa phương mà còn là tiêu chí cho sự phát triển. Hoạt động ban đêm sôi nổi, nhộn nhịp thì mới tạo nhu cầu về đêm. Kinh tế đêm thường không bao hàm nội dung sản xuất, hoạt động chính là dịch vụ. Làm gì từ 6 giờ chiều hôm trước đến 6 giờ sáng hôm sau? 12 tiếng ấy là một khoảng thời gian rất dài, mà hoạt động kinh tế đêm thường được quy ước là các hoạt động trong các lĩnh vực giải trí (không có mại dâm), nghệ thuật, bar, ẩm thực và thể thao.

Có ý kiến cho rằng Đà Nẵng là thành phố đi ngủ sớm, bởi theo họ hoạt động về đêm của thành phố nói chung còn đơn điệu, thiếu hấp dẫn, không có những hoạt động vui chơi thú vị, hàng quán sau 9 giờ tối là đóng cửa, khách muốn mua sắm hay trải nghiệm về đêm nhiều khi khó tìm. Ở một khía cạnh nào đó, so với Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh nhận xét trên có phần đúng, tuy nhiên nếu so với trước đây, những hoạt động ban đêm của thành phố giờ khởi sắc hơn nhiều.

Nếu Bạch Đằng được xem là tuyến đường vào loại đẹp nhất nước, sở hữu dòng sông Hàn độc đáo và sầm uất, nơi đây khiến du khách có những trải nghiệm không khí

Phát triển kinh tế đêm là một trong những giải pháp góp phần thúc đẩy hoạt động du lịch cũng như tạo doanh thu cho du lịch địa phương. Ảnh: T.N

ban đêm đáng nhớ, thì phố đêm Sơn Trà, Ngũ Hành Sơn là địa chỉ được khách nước ngoài thường chọn để đến, để ở. Không phải ngẫu nhiên mà khu vực Hoàng Kế Viêm (phường Bắc Mỹ An, quận Ngũ Hành Sơn) thường được gọi là “phố Tây”. Các vũ trường, quán bar và CLB ở khu vực đường Đống Đa (phường Thuận Phước, quận Hải Châu) là những địa điểm vui chơi sôi động về khuya. Đó là những tín hiệu đáng mừng. Dĩ nhiên so với nhu cầu nhất là với tiêu chí kinh tế đêm điển hình thì Đà Nẵng còn rất nhiều việc phải làm.

Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng thành thương hiệu độc sáng là nỗ lực lớn của thành phố, việc Bill Gates chọn Đà Nẵng để nghỉ ngơi, lên Sơn Trà ngắm hoàng hôn và thưởng trà thiên nhiên là tiếng lành không phải ở đâu cũng có. Sự kiện Liên hoan phim châu Á Đà Nẵng là một trong những hoạt động thật sự gây tiếng vang. Bên cạnh sự chỉ đạo sát sao của chính quyền thành phố, thì sự nỗ lực tìm tòi lối đi mới và sự chủ động của ngành du lịch là rất đáng ghi nhận. Số lượt du khách, nhất là khách quốc tế xấp xỉ trước dịch đến Đà Nẵng gần đây là tín hiệu khả quan.

Kinh tế đêm xét theo nghĩa nào đó là sự tiếp nối của kinh tế ngày. Ban ngày mà đơn điệu, trầm lắng thì ban đêm khó mà sôi động. Nỗ lực của thành phố trong việc phát triển kinh tế, thúc đẩy dịch vụ, nâng cao mức sống của nhân dân cũng chính là tạo điều kiện cho kinh tế đêm phát triển. Về mục tiêu trung - dài hạn Đà Nẵng sẽ tập trung xây dựng cảng mới Liên Chiểu, hoàn thiện và lấp đầy các khu công nghiệp công nghệ cao và công nghệ thông tin, thúc đẩy công nghệ sản xuất linh kiện bán dẫn, khu thương mại tự do, trung tâm tài chính quốc tế... tất cả những điều đó được đặt trên nền tảng xây dựng chính quyền đô thị. Có thể xem việc vận hành cơ chế mới với những đặc trưng quản lý chính quyền - xã hội trong xu hướng đô thị hiện đại là bước đột phá có tính cách mạng. Mỗi cán bộ và người dân thành phố tha thiết mong đợi những đột phá ấy sớm thành hiện thực, bởi chính điều này sẽ tạo sự bứt phá cho một giai đoạn phát triển mới của thành phố.

Trong khi hy vọng và tin tưởng vào hàng loạt cơ chế chính sách đặc thù được ban hành, chúng ta ý thức rằng con đường không phải

lúc nào cũng bằng phẳng và thuận lợi. Vấn đề có tính quyết định là có ý tưởng mới và tổ chức thực hiện thành công ý tưởng đó. Trong yêu cầu quản lý, vận hành theo cơ chế mới do chính quyền đô thị mang lại, kinh tế đêm sẽ là bộ phận hợp thành tự nhiên, nó sẽ thúc đẩy kinh tế nói chung tăng trưởng, trước hết là hình thành không gian đô thị với các hoạt động về đêm độc đáo, hấp dẫn. Có những việc không cần quá nhiều sự đầu tư về vật chất cũng có thể góp phần tạo ra hình ảnh thân thiện và đáng sống cho Đà Nẵng. Kinh tế đêm là một thách thức hấp dẫn cho những ý tưởng mới.

Kinh tế đêm như đã nói là tổng hợp các hoạt động chủ yếu trong lĩnh vực dịch vụ. Mấu chốt là nghĩ ra được sản phẩm du lịch mới. Có những thứ liên quan đến sản xuất, nhưng cũng có những thứ chủ yếu do tổ chức. Có những hoạt động chủ yếu ban ngày nhưng sẽ là cánh cửa rộng lớn cho dịch vụ ban đêm. Trong khi chưa có những khu safari tầm cỡ, những vũ trường hoặc khu vui chơi kiểu “đại thế giới”, thành phố tiếp tục đầu tư cho các khu phố đêm, tập trung làm một số sản phẩm du lịch mới. Có những gợi ý có thể tham khảo.

Đà Nẵng có thể là thành phố đầu tiên của nước ta không có (hoặc rất ít) tiếng còi xe? Làm sao tận dụng vẻ đẹp độc đáo của dòng sông Hàn? Tưởng tượng rằng dọc hai bên bờ sông khi có tổ hợp ánh sáng mới thành phố tổ chức một giải đua ghe toàn quốc; Đà Nẵng là “thủ đô” của các kỳ thi toán (hay môn thi trí tuệ nào đó) quốc tế khi Đại học Đà Nẵng thành Đại học Quốc gia; Đà Nẵng là địa danh tổ chức liên hoan Quán nhạc khu vực châu Á (Malaysia đã làm)... Một đề xuất thường được nhắc đến nhiều là thành lập viện nghiên cứu khu vực đóng trên địa bàn (ví dụ Viện nghiên cứu và phòng chống thiên tai)...

Khó như tổ chức thi pháo hoa quốc tế nhưng Đà Nẵng làm được, đó là một kinh nghiệm. Như đã nói vấn đề là ý tưởng và năng lực tổ chức thực hiện ý tưởng.

T. N

Nghĩ

Đồng nghiệp

ĐỖ LAN HƯƠNG

Trong Luận cương thứ VI về Feuerbach, C.Mác đã khẳng định: “Trong tính hiện thực của nó, bản chất con người là tổng hòa những quan hệ xã hội” - là kết quả tổng hợp của tất cả các quan hệ xã hội mà mỗi chủ thể phải giao tiếp - từ thiêng liêng, cao cả tới bình thường, hằng ngày - trong tính hiện thực của nó. Bên cạnh mối quan hệ máu mủ ruột rà trong gia đình, mỗi người đều có xung quanh mình những mối quan hệ khác như quan hệ bạn bè, quan hệ tình cảm lứa đôi hay quan hệ đồng nghiệp. Trong đó, đồng nghiệp là mối quan hệ đường như vẫn nhận được nhiều quan điểm trái chiều, hoài nghi và phân vân nhất.

Mối quan hệ đồng nghiệp là mối quan hệ giữa những người làm việc cùng một công ty hoặc tổ chức. Thông thường mỗi người sẽ lựa chọn công việc để làm, lựa chọn tổ chức để gắn bó chứ ít khi có quyền lựa chọn hoặc ít để ý đến việc lựa chọn người sẽ làm việc cùng. Bên cạnh đó, trong các mối quan hệ xã hội hằng ngày, chúng ta luôn có sự “sàng lọc” để chơi thân với một vài người hoặc yêu người này, không thích người kia. Tuy nhiên, riêng mối quan hệ đồng nghiệp, đòi hỏi mỗi người đều phải nỗ lực thích nghi

và xây dựng từ hai phía để bảo đảm sự trao đổi, kết nối, hoàn thành những công việc chung của tổ chức.

Đồng nghiệp là những người ở bên cạnh chúng ta phần lớn thời gian trong ngày, thậm chí có khi là nhiều nhất trong các mối quan hệ. Vậy mà, chúng ta vẫn thường nghe đâu đây những ý kiến như: không nên thân thiết với đồng nghiệp hay quan hệ đồng nghiệp chỉ nên là quan hệ xã giao đơn thuần... Trên thực tế, thường thì nơi nào bị tác động nhiều bởi những lợi ích vật chất hay tham vọng quyền lực thì nơi đó, tình cảm sẽ không còn là điều quan trọng nhất. Có lúc có nơi, có những người còn xem đồng nghiệp của mình như những đối thủ. Áp lực cuộc sống, áp lực phải giữ “cái ghế” cho mình đôi khi làm mỗi người khép lòng lại với đồng nghiệp.

Lẽ đời, “kinh cung chi diệu”, những người đã từng gặp tình huống bị tổn thương do đồng nghiệp thì sẽ trở nên nghi hoặc, thận trọng khi kết giao cùng người khác tại nơi làm việc. Dù không muốn nhưng chúng ta vẫn phải thừa nhận rằng, đã có rất nhiều trường hợp đồng nghiệp nói không tốt về nhau, hay nghiêm trọng hơn là tìm cách làm hại nhau để tạo thành rào cản lớn trên

con đường chức nghiệp của người khác. Những mối quan hệ đồng nghiệp như vậy vô hình trung sẽ gây xao lãng và làm giảm năng suất làm việc của mỗi cá nhân khi phải dành thời gian giải quyết những xung đột, rắc rối; những cảm giác không thoải mái và áp lực liên tục từ các mối quan hệ đồng nghiệp xấu có thể ảnh hưởng đến tâm lý và sức khỏe của mỗi người. Thay vì thúc đẩy sự cạnh tranh tích cực, quan hệ xấu có thể dẫn đến cạnh tranh không lành mạnh, gây ra sự đối địch và cản trở quá trình phát triển của cả cá nhân và tổ chức.

Dù là quan hệ bạn bè hay đồng nghiệp thì tất cả đều là mối quan hệ giữa người với người, cần sự tương hỗ lẫn nhau. Sự sẻ chia và yêu thương mới là điều quan trọng nhất giúp chúng ta tìm được “gia đình thứ hai” của mình trong những môi trường tập thể bên ngoài. Vậy thì tại sao chúng ta không mở lòng và chân thành với những người đã hằng ngày ít nhất 8 tiếng cùng mình giải quyết công việc? Tại sao chúng ta không thử đẩy tình đồng nghiệp xích lại gần hơn và tương đồng với tình bạn bè - để có thể tin tưởng nhau hơn, để có thể chia sẻ vui buồn cùng nhau trên mỗi chặng đường? Sẽ chia được với gia đình, bạn bè

là tất yếu, nhưng một khi san sẻ được cùng đồng nghiệp thì có lẽ môi trường làm việc sẽ trở nên ấm cúng và đáng tin cậy. Đây cũng là điều kiện cần và đủ để xây dựng một tập thể vững mạnh - sự lớn mạnh không đến từ số lượng thành viên đông mà do chính sự đồng tâm hiệp lực, đoàn kết từ mỗi thành viên.

Thình thoảng, chúng ta vẫn bắt gặp trên các kênh thông tin những hình ảnh bịn rịn, yêu thương của đồng nghiệp trong cuộc sống, hay sự tôn trọng, gắn bó giữa những người dù không còn là đồng nghiệp nhưng vẫn luôn là bạn bè. Để có được những tình đồng nghiệp tốt đẹp như vậy, chắc hẳn mỗi người đã phải cố gắng gìn giữ, vun đắp mỗi ngày. Bên cạnh đó, vai trò của mỗi lãnh đạo phòng, ban, đơn vị cũng rất quan trọng trong việc tạo sự gắn kết, trung hòa, biết lắng nghe và giải quyết mọi vấn đề phát sinh trên cơ sở công bằng, khách quan và hợp tình hợp lý. Nhưng trên tất cả, đã là đồng nghiệp của nhau - đã có duyên gặp gỡ và xây dựng một mối quan hệ trong tổng hòa những mối quan hệ xã hội - thì phải xuất phát từ sự chân thành để có thể thấu hiểu, tôn trọng và gắn bó cùng nhau. Đ.L.H

Từ baguette của Pháp đến

Bánh mì Việt Nam

YẾN ĐÀN

Có mặt khắp các nẻo đường phố, bánh mì là một phần bản sắc văn hóa của Đà Nẵng, của Việt Nam. Lưu giữ trong từng hồi ức mỗi người, bánh mì chứa đựng bao tâm hồn Việt.

Mới đây, chuyên trang ẩm thực TasteAtlas đã đưa món bánh mì Việt Nam vào vị trí đầu tiên trong danh sách top "Top 100 sandwiches in the world" (100 món bánh sandwich ngon nhất thế giới). Có lẽ, không nơi nào ở Việt Nam mà món bánh mì lại được sáng tạo thành nhiều loại như Đà Nẵng, mà "biến tấu" nào cũng "ngon nhức nách". Bánh mì không chỉ đồng hành cùng tuổi thơ "ngày hai buổi đến trường" mà còn lưu dấu nhiều hồi ức đẹp của tháng năm nơi quê nhà.

Ấm áp trong từng hồi ức

Tả túc nhà chúng tôi dịp ghé Đà Nẵng chơi, bữa nào cũng như bữa ấy, con của bạn đều đặn ngày hai bữa đôi bánh mì que. Có hôm bạn cần nhân: "Đà Nẵng quá trời đặc sản không ăn, mê gì mê đắm mỗi một món", cậu nhóc hào hứng hét vang: "Trời ơi, ngon tuyệt đỉnh luôn mẹ". Hai người lớn phì cười trước sự hào hứng của trẻ nhỏ bởi cũng là "fan" ruột của bánh mì que nói riêng và bánh mì nói chung. Rứa là, ngày nào chúng tôi bạn, cậu nhỏ lon ton mua bánh mì ở quầy đối diện nhà. Ngày nào thông thả, chúng tôi dẫn cậu nhóc lê la từ quán bánh mì que này đến quán bánh mì que khác. Lần ăn nào cậu nhóc cũng reo vui như lần đầu được cắn ổ mì giòn rụm thơm lừng mùi bơ.

Nhìn nụ cười tươi rói hồn nhiên ấy, bất giác nhớ mình cũng từng có tuổi thơ rộn ràng như thế. Quảng thời gian bánh mì que mới có mặt tại Đà Nẵng, góc đường Phan Châu Trinh - Hùng Vương trở thành con đường quen thuộc mỗi ngày của tôi; lúc mua hai ổ chống đói cho buổi học thêm, bữa mang về gần hai mươi ổ cho đại gia đình. Các quầy hàng dày đặc san sát nhưng chỗ nào cũng đông khách, lần nào cũng phải đợi rất lâu mới đến lượt. Đêm, cả nhà quây quần bên nhau, những ổ bánh mì vừa quen, vừa lạ trở thành "miếng trầu là đầu câu chuyện". Trong râm rạn trò chuyện, không dưới chục lần chúng tôi tấm tắc: "có pate với hành phi không thôi mà răng ngon dữ ri hề"...

Rứa mà hương vị bình dị ấy vương mãi trong nỗi nhớ cồn cào những chuyến phiêu diêu. Hồi mới vào Sài Gòn, thèm dữ lắm mà không kiếm đâu ra cái món quê hương thân thương giữa xứ phồn hoa nhộn nhịp. Sau hơn mười lăm năm xa xứ, tôi mới lại có dịp về nỗi bồi hồi bồi hồi nhớ nhà khi chuỗi cà phê nổi tiếng đưa thức bình dân này vào kinh doanh. Cô em gái mới rời nhà đi chưa lâu, cầm chiếc bánh mì trên tay cũng rưng rưng như chị. Hơn cả một món ăn, chiếc bánh mì chứa đựng bao kỷ niệm của dặm hành trình trưởng thành. Bánh mì que nơi xứ người không chỉ có nhân pate béo ngậy đặc trưng của quê nhà mà còn được "biến tấu" với nhân gà xé, thịt nướng... nhưng hai chị em lần nào cũng chỉ gọi cho riêng mình hương vị quen thuộc, để ăn và để thương!

Bánh mì Việt Nam không chỉ thu hút bởi hương vị đặc trưng mà còn nhờ sự sáng tạo đa dạng ở từng vùng miền.

Ảnh: Y.Đ

"Một bí mật ít được biết đến là bánh sandwich (bánh mì kẹp) ngon nhất thế giới không được tìm thấy ở Rome, Copenhagen hay thậm chí thành phố New York, mà trên các đường phố của Việt Nam."

Trích đoạn trong bài viết "The world's best street food (Những món ăn đường phố ngon nhất thế giới) trên tờ The Guardian (tờ báo uy tín của nước Anh) tháng 12-2012.

Hơn hai mươi năm, tôi từ cô nhóc ngày ngày lóc cóc đạp xe từ lớp này đến lớp kia trở thành người biến biệt tha phương, vẫn giữ niềm duyên lưu đậm đặc trong tim. Hơn hai mươi năm, bánh mì que trở thành "đặc sản" đầu đầu cũng có và là món "best-seller" không cần bán kèm cùng các loại bánh mì khác. Như xe hàng của anh Nguyễn Phi Hoàng (SN 1979, ngụ quận Liên Chiểu) mỗi ngày (14 giờ đến 20 giờ) bán trung bình 200 ổ từ thứ Hai đến thứ Năm, 500-600 ổ vào cuối tuần. Gia đình nhiều đời sinh sống bằng nghề làm bánh, quang thanh niên, anh bẻ mâm bánh đủ loại (bánh rán, atiso, bông lan...) bán dạo khắp nơi. Trên nẻo đường rong ruổi, anh nhận thấy thị hiếu của người tiêu dùng với bánh mì que nên quyết tâm khởi nghiệp. Hai mươi hai năm, xe bánh mì nhỏ gọn trên đường Võ Nghĩa (phường Phước Mỹ, quận Sơn Trà) của anh ngày càng được nhiều người biết đến và đặt lượng tiêu thụ cao. Nhưng với người đàn ông ấy, niềm vui không đến từ sản lượng mà đến từ nụ cười thích thú của người mua khi thưởng thức "đặc sản".

Muôn kiểu bánh mì Đà Nẵng

Nhắc bánh mì lại nhớ đến câu chuyện vui này. Có bữa ở Sài Gòn lên con thèm bánh mì gà nên nhờ em gái mua hộ, cậu nhóc trợ cùng nhà nghe vậy cũng gửi kèm. Đến khi cầm ổ bánh mì trên tay, cậu thắc mắc liền hỏi: "Ừa, em tưởng bánh mì gà là phải có thịt gà chứ?"; "Ừa, bánh mì gà mà chỉ có chà bông là sao?" khiến chúng tôi không thể nhịn cười. Được dịp, chúng tôi say sưa giới thiệu "món ruột": "Bánh mì gà Đà Nẵng có hình dạng mập mạp và tròn, tương tự như bánh hamburger. Nhân bánh gồm băm bông, sốt bơ, đu đủ, rau thơm, tương ớt. Phải là sốt bơ làm từ trứng gà và tương ớt đặc trưng của Đà Nẵng nha...". Vừa kể, vừa tưởng tượng cái vị béo ngậy của sốt bơ, vị tươi mát của đu đủ, vị ngọt cay của tương ớt mà thòm thèm.

Rồi chúng tôi rủ rề: "Hôm nào ra Đà Nẵng, tụi chị dẫn đi "mì tour", bảo đảm ngon nhức nách". Chúng tôi tự tin hứa hẹn một tour riêng bánh mì bởi lẽ lần nào có dịp về quê, hai chị em đều lang thang nhâm

nhì từ bánh mì que, bánh mì gà, bánh mì thịt nướng, bánh mì heo quay đến bánh mì

Du khách Freddy (Hà Lan) thích thú thưởng thức bánh mì tại một quán trên đường Bạch Đằng (quận Hải Châu).

Ảnh: Y.Đ

bột lọc, bánh mì cá rim, bánh mì ốp la (bò nê)... Riêng mỗi "nhân" cũng có đến mấy tiệm "ung bụng" nên chẳng lần nào là đủ thời gian cho "mì tour".

Có lẽ, không nơi nào ở Việt Nam mà món bánh mì lại được sáng tạo thành nhiều loại như Đà Nẵng, mà "biến tấu" nào cũng "ngon nhức nách". Bánh mì không chỉ đồng hành cùng tuổi thơ "ngày hai buổi đến trường" mà còn lưu dấu nhiều hồi ức đẹp của tháng năm nơi quê nhà. Bánh mì chấm sữa má ứng, bánh mì xì dầu ba mè là niềm thương vun bồi theo tháng năm. Bánh mì là "tình yêu thủy chung" như cách mà cô bạn bác sĩ gọi vui về món "cứu đói" ăn mãi không ngán trong các ca trực. Bánh mì là cách tôi quảng bá hình ảnh quê hương đầy gắn gũi với bạn bè muôn nơi. Bánh mì "gây thương nhớ" da diết với các du học sinh trong những ngày cách ly Covid-19... Đâu chỉ là món ăn, bánh mì Đà Nẵng nói riêng và bánh mì Việt Nam nói chung không chỉ là "thương hiệu" của văn hóa ẩm thực mà còn chất chứa đậm sâu tâm hồn người Việt.

"Di sản" của Việt Nam

Mới đây, chuyên trang ẩm thực TasteAtlas đã đưa món bánh mì Việt Nam vào vị trí đầu tiên trong danh sách top "Top 100 sandwiches

Ngày 24-3-2011 đánh dấu cột mốc quan trọng trong hành trình chinh phục ẩm thực thế giới của bánh mì Việt khi từ "Bánh mì"- (banh mi / 'ba:n mi:/) chính thức có mặt trong từ điển Oxford.

in the world" (100 món bánh sandwich ngon nhất thế giới). Trang TasteAtlas miêu tả bánh mì - "bun mee" - là "di sản" của Việt Nam. Bên cạnh bánh mì nói chung đứng đầu danh sách, bánh mì thịt và bánh mì heo quay lại được xếp riêng, lần lượt ở vị trí số 9 và 29. Bánh mì cũng nhiều lần nhận lời khen có cánh từ các tờ báo danh tiếng trên thế giới. Năm 2012, báo The Guardian (Anh) xếp "bánh mì Việt Nam" ở vị trí thứ hai trong danh sách "10 món ăn đường phố ngon và hấp dẫn nhất thế giới". Năm 2013, bánh mì đứng đầu danh sách 12 món ăn đường phố của tạp chí Condé Nast Traveler (Mỹ). Năm 2018, kênh truyền hình CNN (Mỹ) dành tặng danh xưng "Vua của các món sandwich trên thế giới"...

Nhưng để có được những vinh danh này, bánh mì Việt Nam đã trải qua hành trình dài thăng trầm cùng lịch sử đất nước: từ to, dài đến nhỏ, ngắn để giảm giá thành; từ bàn ăn sang trọng xuống khắp nẻo đường phố; từ xa xỉ đến bình dân; từ đặc ruột đến ruột xốp, mềm, vỏ mỏng vì nguồn cung bánh mì khan hiếm do Thế chiến thứ nhất nổ ra; từ chủ yếu được cắt lát đến kẹp nhân tiện mang theo... Ổ bánh mì Việt đi qua từng vùng miền lại "khoác" thêm chiếc áo ẩm thực đặc trưng của mảnh đất đó nên càng đa dạng, phong phú.

Cứ thế, bắt nguồn từ baguette - một trong những biểu tượng ẩm thực của nước Pháp - du nhập vào Việt Nam từ thế kỷ XIX, người Việt đã tạo nên "đế chế" bánh mì của riêng mình cả trong lẫn ngoài nước. Chiếc bánh nhỏ nhắn bình dân được yêu thích đến độ thực khách xếp hàng dài đợi thưởng thức tại các cửa hàng trên thế giới, như: bánh mì Sài Gòn (New York, Mỹ), bánh mì Bun Mee (San Francisco, Mỹ), bánh mì Phượng (Hà Quốc), bánh mì Kêu (London, Anh), bánh mì Kitchen (Hongkong), bánh mì Xin Chào (Nhật Bản)... Bằng sự sáng tạo từ các nguyên liệu bản địa mộc mạc, gắn gũi, bánh mì Việt Nam chinh phục tín đồ ẩm thực đến từ khắp nơi trên thế giới với danh từ riêng "banh mi" chứ không phải Vietnamese baguette, Vietnamese sandwich hay một sự định danh bằng món ăn nào đó mà thế giới vốn quen.

Xin được mượn lời giới thiệu của Google khi vinh danh bánh mì trên giao diện trang chủ của công cụ tìm kiếm này tại hơn 10 quốc gia vào tháng 3-2020 để khép lại bài viết với lòng tự hào về một món ăn bình dân mà không "bình dân": "Ổ bánh mì Việt Nam được sinh ra từ cuộc giao thoa văn hóa Pháp - Việt. Một ổ baguette dài với thịt nguội và bơ hoặc phô mai đã được thay đổi, thêm thắt, chuyển hóa thành ổ bánh mì nhỏ hơn và thêm các nguyên liệu mang đầy tâm hồn Việt: rau thơm, hành, ngò, pate, thịt heo hoặc gà, chút nước sốt từ thịt, rắc muối, tiêu và cả ớt miếng, mang đủ các vị".

Y.Đ

Mong ước thương hiệu chợ đêm Đà Nẵng

TIỂU YẾN

Để trở thành trung tâm du lịch và tổ chức sự kiện quốc tế, nhiều ý kiến cho rằng Đà Nẵng vẫn đang thiếu một thương hiệu chợ đêm đủ sức thu hút du khách tìm đến và quay trở lại.

Mới mở đông đúc, về sau ế ẩm

Khoảng 6 năm trước, Đà Nẵng mới chính thức hình thành không gian chợ đêm nằm ở khu vực phía đông cầu Rồng (thuộc phường An Hải Tây, quận Sơn Trà) do một doanh nghiệp trên địa bàn làm chủ đầu tư. Sự ra đời chợ đêm này từng được Đà Nẵng kỳ vọng sẽ thúc đẩy phát triển kinh tế đêm, tạo điểm đến hấp dẫn cho du khách, qua đó kích thích phát triển dịch vụ du lịch, thương mại và duy trì làng nghề truyền thống địa phương. Tuy nhiên, sau vài tháng chủ động nổi tour đưa khách đến trải nghiệm, hiện khá nhiều đơn vị lữ hành đã âm thầm không đưa địa chỉ này vào danh sách điểm đến trong hành trình khám phá Đà Nẵng.

Theo anh Nguyễn Văn Nam (41 tuổi), một hướng dẫn viên tiếng Hàn đang làm việc cho công ty du lịch có trụ sở ở quận Hải Châu, sản phẩm tại chợ đêm Sơn Trà không đáp ứng được kỳ vọng của du khách và các công ty lữ hành muốn làm mới sản phẩm du lịch của họ. Việc tập trung quá nhiều vào các món ăn đường phố và hàng hóa phổ thông đã làm giảm đi tính độc đáo của chợ đêm, khiến du khách không hài lòng và muốn rời đi sớm. “Thay vì tập trung xây dựng không gian ẩm thực, lưu niệm chất lượng cao, mang tính đặc trưng Đà Nẵng thì chợ đêm Sơn Trà lại bố trí quá nhiều xe hàng bán cá viên chiên và thức ăn vặt. Chưa kể, có quá nhiều gian hàng bày bán mặt hàng móc khóa, lưu niệm, quần áo, giày dép, kính mát chất lượng thấp và mẫu mã không có gì đặc sắc”, anh Nam phân tích.

Tại chợ đêm Helio, ngoài thưởng thức ẩm thực, du khách có thể thư giãn, nghỉ ngơi thông qua việc thưởng thức các tiết mục ca nhạc hằng đêm.

Ảnh: T.Y

Tình trạng “mới mở đông đúc, về sau thưa dần” cũng xảy ra ở chợ đêm nằm trong khu phố Tây An Thượng (quận Ngũ Hành Sơn) dù mới hoạt động từ tháng 7-2023. Thời gian đầu, chợ đêm An Thượng thu hút lượng lớn khách quốc tế và người dân địa phương đến tham quan, mua sắm. Thế nhưng, không lâu sau đó, nơi đây xuất hiện vấn đề ô nhiễm tiếng ồn, trùng lặp sản phẩm và thiếu sự mới mẻ, sáng tạo trong các hoạt động vui chơi, giải trí khiến sự quan tâm của người dân giảm dần. Tình trạng buôn bán ế ẩm ở chợ đêm An Thượng chỉ ra rằng, việc mở chợ đêm tại vị trí thuận lợi không phải là yếu tố duy nhất bảo đảm sự thành công và phát triển bền vững. Thay vào đó, địa phương cần quản lý chặt chẽ, có kế hoạch phát triển dài hơi cũng như duy trì sự hấp dẫn của hoạt động chợ đêm. Chị Nguyễn Thị Thu Hà, chủ sạp hàng lưu niệm T.H tại chợ đêm An Thượng nói rằng khách đến chợ đêm ngày càng thưa vắng, có khi cả ngày không bán được món gì.

Chợ đêm An Thượng nằm trên tuyến đường Trần Bạch Đằng, đoạn nối từ Lã

Xuân Oai đến Hoàng Kế Viêm, chủ yếu bán mặt hàng lưu niệm, nước giải khát, thời trang và một số sản phẩm khác. Thời gian qua, tình trạng vắng khách đã ảnh hưởng không nhỏ đến doanh thu các tiểu thương và làm mất đi sức hút của khu chợ đêm. Nhiều tiểu thương cho rằng, để giải quyết vấn đề này, Đà Nẵng cần tiến hành đổi mới và nâng cấp mô hình hoạt động chợ đêm, trong đó chú ý đến việc định hướng sản phẩm bày bán nhằm tạo ra sự đa dạng và khác biệt so với các địa phương khác. Bên cạnh đó, cũng cần tạo điều kiện thuận lợi hơn cho các tiểu thương bằng cách giảm chi phí thuê mặt bằng hoặc cung cấp chính sách hỗ trợ để họ có thể duy trì hoạt động kinh doanh.

Chờ “làn gió mới”

Phát triển không gian chợ đêm mang bản sắc văn hóa địa phương sẽ góp phần quan trọng vào việc nâng cao trải nghiệm du lịch và thúc đẩy kinh tế đêm. Đà Nẵng với tiềm năng sẵn có cần tận dụng và phát huy để tạo ra những điểm nhấn độc đáo, thu hút

du khách cũng như giữ chân họ lâu hơn.

Từng đến nhiều nơi trên thế giới, Chủ tịch Hiệp hội du lịch thành phố Cao Trí Dũng cho rằng, là thành phố du lịch, Đà Nẵng không thể thiếu bóng dáng chợ đêm, bởi đó là mảnh ghép còn thiếu, là nhu cầu thực sự của du khách, đặc biệt là khách quốc tế muốn có thêm không gian tìm hiểu văn hóa bản địa, ẩm thực địa phương. Ông Dũng đơn cử, chỉ là đảo nhỏ nhưng Đài Loan (Trung Quốc) có rất nhiều chợ đêm nổi tiếng, có thể kể đến Raohe, Ximending ở thành phố Đài Bắc, Jiufen ở thành phố Tân Bắc hay MiaoKou ở thành phố Cơ Long... Những ngôi chợ này bắt đầu nhộn nhịp vào cuối giờ chiều và kéo dài đến 24 giờ đêm. Theo ông Dũng, việc khai thác hiệu quả thế mạnh ẩm thực và văn hóa bản địa đã giúp chợ đêm trở thành sản phẩm du lịch đặc trưng ở xứ Đài. Mỗi gian hàng không chỉ bày bán sản phẩm mà còn kể lại câu chuyện về lịch sử món ăn và vùng đất, giúp du khách vừa thưởng thức hương vị, vừa cảm nhận sâu sắc nét đẹp văn hóa bản địa. Các hoạt động giao lưu văn hóa tại chợ đêm cũng là điểm quan trọng níu chân du khách. Các buổi biểu diễn âm nhạc, múa truyền thống hay các trò chơi dân gian đã tạo nên không gian giải trí sống động, nơi du khách có thể trực tiếp tham gia và trải nghiệm. Bên cạnh đó, du khách cũng cảm thấy thoải mái bởi phong cách bán hàng thân thiện, nhiệt tình và chuyên nghiệp của người dân địa phương.

Tương tự, một mô hình chợ đêm khác ở Thái Lan mà Đà Nẵng có thể tham khảo là Night Bazaar ở thành phố Chiang Mai. Ngôi chợ nổi tiếng với hàng trăm gian hàng ẩm thực, thủ công mỹ nghệ, quần áo, phụ kiện và đồ trang sức. Sự đa dạng này tạo ra một trải nghiệm mua sắm hấp dẫn cho du khách. Chợ đêm Night Bazaar được quy hoạch bài bản trên một không gian rộng lớn, tạo điều kiện thuận lợi cho việc di chuyển và mua sắm. Các gian hàng được sắp xếp gọn gàng, nơi du khách có thể thưởng thức ẩm thực địa phương, tham gia các hoạt động

Khi màn đêm buông xuống

KHÁNH HÒA

Mùa hè năm nay, dẫu với cái nắng oi nồng quen thuộc của xứ sở miền Trung nhưng khi màn đêm buông xuống thành phố vẫn có thêm nhiều sản phẩm dịch vụ mới mẻ để thu hút người dân và du khách vui chơi, thưởng ngoạn về đêm.

Hơn một tuần nay, tuyến đường Bạch Đằng trở nên nhộn nhịp khi phố đi bộ Bạch Đằng chính thức khai trương và đi vào hoạt động, góp thêm một “đặc sản” đêm ăn tượng, thu hút du khách và người dân đến thưởng lãm. Nằm ở vị trí khá đắc địa, một bên là dòng sông Hàn thơ mộng và êm đềm, cách một con đường, phía bên kia là Công viên APEC (vốn được ví như là biểu tượng cho phong cách kiến trúc mới của khu vực trung tâm thành phố). Phố đi bộ Bạch Đằng mang đến sự nhộn nhịp, tươi mới với những cụm tiểu cảnh được sắp đặt tinh tế và hệ thống hàng chục xe bán hàng lưu động thiết kế

đẹp mắt. Tương tự như nhiều tuyến phố đi bộ ở nhiều tỉnh, thành phố trên cả nước, phố đi bộ Bạch Đằng không bán vé vào tham quan, người dân được tự do tản bộ và sử dụng những dịch vụ đã được hình thành. Đến từ thành phố biển Nha Trang, chị Lê Thị Thu Quỳnh (SN 1994, phường Vạn Thanh) thích thú chụp hình lưu niệm ở phố đi bộ Bạch Đằng khi cùng gia đình có kỳ nghỉ tại Đà Nẵng. Chị Quỳnh cho biết: “Sau 4 năm quay lại Đà Nẵng, gia đình tôi không chỉ ấn tượng với Lễ hội pháo hoa quốc tế DIFF 2024 mà tôi cảm nhận được không khí thành phố về đêm nhộn nhịp hơn với rất nhiều điểm đến vui chơi,

Phố đi bộ Bạch Đằng, một điểm đến tươi mới của Đà Nẵng.

Ảnh: KHÁNH HÒA

giải trí hấp dẫn”.

Cũng ở tuyến đường Bạch Đằng, đi thêm khoảng không xa về phía chân cầu Trần Thị Lý, có điểm nhấn không gian về đêm mới vừa được đưa vào sử dụng đó là cây cầu đi bộ Nguyễn Văn Trỗi có tuổi đời gần trăm năm. Ông Trần Văn Tân (SN 1957, phường Hòa Cường Nam, quận Hải Châu) phấn khởi chia sẻ niềm vui khi cầu Nguyễn Văn

Trỗi được đầu tư làm mới diện mạo cũng như nâng cấp công năng để hình thành điểm đến mới mẻ, sinh động hơn.

Ông Huỳnh Văn Hùng, Phó Chủ tịch UBND quận Sơn Trà cho biết, với mục tiêu hình thành một điểm đến đúng nghĩa, cầu Nguyễn Văn Trỗi với tổng chiều dài 170m được bổ sung điện chiếu sáng và điện trang trí tại khu vực, gồm 26 bộ đèn chiếu cây,

văn hóa truyền thống và thưởng thức các buổi biểu diễn nghệ thuật. Theo ông Cao Trí Dũng, thành công của chợ đêm Night Bazaar còn đến từ công tác quảng bá và tiếp thị của địa phương và các đơn vị du lịch có lịch trình đưa khách đến Chiang Mai. “Những chợ đêm ở Đài Loan hay Thái Lan có quy mô lớn, sản phẩm phong phú, đa dạng và mang nét đặc trưng. Đà Nẵng có thể học hỏi thành công của họ bằng cách tạo ra một mô hình chợ đêm tương tự, tập trung vào đa dạng sản phẩm, môi trường mua sắm thuận tiện và trải nghiệm văn hóa độc đáo như biểu diễn nhạc cụ truyền thống, múa dân gian hoặc trình diễn nghệ thuật để thu hút, giữ chân du khách. Chúng tôi mong rằng, trong tương lai không xa, Đà Nẵng sẽ tạo được thương hiệu chợ đêm trong lòng du khách”, ông Dũng cho hay.

Mới đây, Đà Nẵng đưa vào hoạt động tuyến phố đi bộ Bạch Đằng hay trải nghiệm du lịch về đêm trên cầu Nguyễn Văn Trỗi đã góp thêm địa chỉ trong hành trình khám phá thành phố. Tuy nhiên, để tăng cường hiệu quả khai thác kinh tế đêm từ mô hình chợ đêm, Đà Nẵng cần nắm bắt đúng nhu cầu của du khách và người dân địa phương. Điều này có thể thực hiện thông qua việc tổ chức khảo sát, tìm hiểu thị trường và lắng nghe ý kiến phản hồi từ khách hàng cũng như người buôn bán, doanh nghiệp du lịch, dịch vụ. Điều này đã được ban quản lý chợ đêm Helio thực hiện trong những năm gần đây, bằng việc đa dạng hóa dịch vụ, từ ăn uống, giải trí đến đa dạng không gian cho khách ngồi nghỉ ngơi, thư giãn. Đặc biệt, dưới ánh đèn lung linh, 150 gian hàng ẩm thực mang hương vị Á đông và châu Âu đã thu hút khá đông thực khách tìm đến. Cố vấn Trung tâm Du lịch và Sự kiện thuộc Công ty Vận tải và Du lịch Vitraco Lê Tấn Thanh Tùng đánh giá, chợ đêm ở Đà Nẵng ngoài ẩm thực, thời trang, thủ công mỹ nghệ, cần tạo thêm không gian dành cho các hoạt động văn hóa, nghệ thuật và giải trí nhằm tăng trải nghiệm cho du khách. Mặt khác, thành phố cần quy hoạch chặt chẽ và xây dựng lộ trình dài hơi để bảo đảm việc phân bổ không gian hợp lý giữa các gian hàng, khu vực giải trí và kết nối công ty lễ hành đưa chợ đêm vào tour, tuyến phục vụ khách. Những biện pháp này nếu được thực hiện hiệu quả, sẽ giúp chợ đêm Đà Nẵng trở thành điểm đến hấp dẫn, góp phần phát triển kinh tế đêm, thúc đẩy tiêu dùng và kéo dài thời gian lưu trú của khách.

T.Y

34 bộ và 2 đèn pha chiếu logo. Hai bên đường dẫn lên cầu được lắp đặt các khung trang trí, tiểu cảnh kết hợp điện chiếu sáng và lắp đặt sân khấu phục vụ các hoạt động tại khu vực bờ Đông công viên cầu Nguyễn Văn Trỗi. Điểm nhấn trong các hạng mục làm mới cầu đi bộ Nguyễn Văn Trỗi đó là điểm check-in “Con đường sắc màu” tại đường dẫn lên cầu. “Khi hoàn thành các hạng mục và đi vào hoạt động, cầu Nguyễn Văn Trỗi có 5 quầy kinh doanh dịch vụ giải trí và 1 khu vui chơi trẻ em. Đồng thời, UBND quận đã xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, sinh hoạt cộng đồng. Quận cũng ban hành quy chế quản lý, tổ chức các hoạt động, dịch vụ phục vụ du lịch về đêm trên cầu Nguyễn Văn Trỗi và công viên bờ Đông chân cầu Nguyễn Văn Trỗi nhằm bảo đảm nền nếp suốt thời gian hoạt động”, ông Hùng bày tỏ.

Phố đi bộ Bạch Đằng và điểm đến mới cầu đi bộ Nguyễn Văn Trỗi là hai sản phẩm - du lịch - giải trí mới được hình thành mùa hè năm nay ở Đà Nẵng. Góp phần làm phong phú thêm chuỗi các điểm đến, sự kiện - lễ hội về đêm sôi động của thành phố. Đây được xem là hướng đi phù hợp với tiến trình phát triển của thành phố, góp phần phát triển văn hóa địa phương, tạo ra giá trị kinh tế góp phần đặc

(Xem tiếp trang 15)

Những món ăn tinh thần ăn tượng

ĐOÀN HẠO LƯƠNG

Là thành phố du lịch, người dân địa phương và du khách khi đến Đà Nẵng không chỉ có nhu cầu tham quan thắng cảnh đẹp, thưởng thức các món ăn ngon mà còn có nhu cầu giải trí về đêm. Nhiều du khách sau khi dùng bữa tối tại nhà hàng thường đến các tụ điểm giải trí để thưởng thức các chương trình âm nhạc nhằm tận hưởng quỹ thời gian hữu hiệu và ý nghĩa khi đến thành phố biển xinh đẹp này.

Điểm hẹn hấp dẫn về đêm

Trong chuyến trở lại Đà Nẵng, sau khi dự tiệc ở nhà hàng, chị Nguyễn Thanh Thảo (SN 1980, thành phố Đông Hới, Quảng Bình) cùng bạn bè chọn một quán bar ven biển để vừa ngắm biển về đêm vừa hòa mình trong không khí vui tươi, nhộn nhịp của giới trẻ. “Trò chuyện cùng bạn bè thì tôi chọn đến quán cà phê vào buổi sáng. Còn ban đêm, tôi thích hòa mình trong không khí âm nhạc mới mẻ tại các quán bar, club hay phòng trà. Ngồi thưởng thức ly cocktail được pha chế bởi bartender giàu kinh nghiệm trong những quán bar đẳng cấp, sang trọng với âm nhạc sôi động là trải nghiệm hấp dẫn”, chị Thảo chia sẻ.

Để đáp ứng nhu cầu giải trí về đêm của du khách và người dân địa phương, hiện nay trên địa bàn thành phố xuất hiện nhiều quán bar, club, phòng trà... phục vụ mọi lứa tuổi khác nhau như Top TV Club, Điểm Nóng Club, Sky Bar 36, Seventeen Saloon Bar, phòng trà Hợp Phố, Thanh Trà... Hầu hết các quán đều được trang bị dàn âm thanh hiện đại với hệ thống ánh sáng led cực khủng, kết hợp với âm nhạc vô cùng sôi động, đặc biệt là dòng nhạc nonstop với bass khá mạnh rất thích hợp cho các bạn trẻ thích tận hưởng âm nhạc với âm lượng mạnh. Hàng đêm, nơi đây còn có màn biểu diễn của các DJ nổi tiếng với nhiều phong cách khác nhau, nhiều chương trình ca nhạc do các ca sĩ nổi tiếng thể hiện. Trong khi đó, các phòng trà luôn xây dựng cho mình những các chương trình âm nhạc mang phong cách trữ tình phù hợp cho những người ưa không gian sâu lắng và ấm cúng.

Tọa lạc trên đường 2-9, Top TV Club là một trong những điểm đến giải trí sôi động về đêm của giới trẻ. Đến đây, du khách sẽ được trải nghiệm hệ thống âm thanh ánh sáng hoành tráng, không gian tráng lệ và âm nhạc bùng nổ với dàn khách mời đặc biệt. Với phong cách thiết kế sang trọng lấy gam màu đen xám huyền bí kết hợp hệ thống ánh sáng lung linh, Top TV Club dường như trở thành một biểu tượng của “kinh đô giải trí” trong lòng giới trẻ yêu thích không

Một chương trình âm nhạc do Kinh Kỳ Music tổ chức tại Đà Nẵng có sự tham gia của nhiều ca sĩ hàng đầu tại Việt Nam thu hút đông đảo khán giả đến tham dự. Ảnh: Đ.H.L

khí náo nhiệt tại Đà Nẵng. Âm nhạc tại đây cũng mang tính thời thượng và dẫn đầu xu hướng. Đặc biệt, trong dịp hè này, với sức nóng của Lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng (DIFF) 2024, Top TV Club mời dàn nghệ sĩ DJ, ca sĩ khách mời đặc biệt, hứa hẹn tạo nên chuỗi sự kiện âm nhạc rực rỡ và đầy màu sắc.

Chia sẻ về các dịch vụ giải trí nơi đây, ông Trần Thanh Thiên, Giám đốc điều hành Khu tổ hợp giải trí DanaBeach (Công ty CP Quê Việt) cho biết, Top TV Club luôn mong muốn hướng đến phục vụ cộng đồng những món ăn tinh thần giải trí về đêm ăn tượng. Thúc uống ở đây đa dạng, phong phú, đáp ứng trọn vẹn cho các nhóm bạn cũng như các tour đoàn. Cùng với Top TV Club, Beach Beer Đà Nẵng nằm trên cung đường du lịch triệu đô cũng thu hút du khách với vẻ đẹp rực rỡ sắc màu cùng view biển thơ mộng. Không chỉ thưởng thức ẩm thực đa dạng, được chế biến chín chu và thức uống thượng hạng được pha chế bởi bàn tay của bartender chuyên nghiệp, du khách còn được thưởng thức âm nhạc hiện đại, cuốn hút khiến đôi chân không ngừng nhún nhảy.

Cống hiến hết mình với khán giả Đà Nẵng

Những chương trình âm nhạc được đầu tư lớn, với sự tham gia của các ca sĩ nổi tiếng cả nước cũng mang lại nhiều nhịp điệu mới cho đời sống âm nhạc của người dân thành phố, trong đó phải kể đến những chương trình âm nhạc do Kinh Kỳ Music tổ chức. Hiện nay, Kinh Kỳ Music đang tất bật chuẩn bị cho đêm nhạc Phú Quang với chủ đề “Biển của một thời” tại Nhà hát Trưng Vương vào ngày 3-8 với sự gia của các ca sĩ Mỹ Linh, Ngọc Anh, Quang Dũng.

Chia sẻ về cơ duyên chọn Đà Nẵng để tổ chức các chương trình âm nhạc lớn, ông Lê Khả Lạc, Giám đốc Sản xuất Kinh Kỳ Music cho biết, chương trình đầu tiên đơn vị tổ chức tại Đà Nẵng là đêm nhạc Trịnh Công Sơn với chủ đề Phố, có sự tham gia của các nghệ sĩ: Cẩm Vân, Nguyễn Hữu Thái Hòa, Đức Tuấn, Hồ Trung Dũng... nhân kỷ niệm ngày mất của cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn năm 2012. “Tôi sinh ra và lớn lên tại Quảng Nam, học tập và làm việc tại Thành phố Hồ Chí

Minh gần 10 năm, nhưng lại chọn Đà Nẵng làm nơi trở về. Tôi bắt đầu mở văn phòng chi nhánh Đà Nẵng từ năm 2012 khi các hoạt động sự kiện âm nhạc chưa được tổ chức nhiều và bài bản như hiện nay, đó là thị trường ngách mà chúng tôi muốn hướng tới tại Đà Nẵng bên cạnh các dịch vụ truyền thông. Người Đà Nẵng nói riêng và người miền Trung nói chung có gu thẩm mỹ âm nhạc cao và phù hợp với định hướng phát triển của tôi trong mảng sự kiện âm nhạc nên tôi lựa chọn gắn bó với nơi này với những dòng nhạc rất riêng biệt”, ông Lạc cho biết.

Có thể thấy, việc tổ chức các chương trình âm nhạc tại Đà Nẵng thời gian qua của các nhà tổ chức sự kiện âm nhạc nhận được sự quan tâm và hỗ trợ tận tình của Sở Văn hóa và Thể thao. Bên cạnh đó, sự ủng hộ của khán giả Đà Nẵng cũng là nguồn động lực lớn lao để những người tổ chức sự kiện âm nhạc tiếp tục phấn đấu, cống hiến cho khán giả bằng những chương trình âm nhạc chất lượng và chín chu. Nhu cầu tham dự các chương trình âm nhạc chất lượng của người Đà Nẵng lớn, điển hình là các đêm nhạc về các tác phẩm của các nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, Phạm Duy, Ngô Thụy Miên, Từ Công Phụng, Phú Quang... Đặc biệt, những chương trình âm nhạc do Kinh Kỳ Music tổ chức trong thời gian qua luôn nhận được sự hưởng ứng nồng nhiệt của khán giả, khán phòng luôn chật kín chỗ ngồi.

Ông Lạc cho biết thêm, khán giả của chúng tôi trải dài khắp đất nước từ Hà Nội, Sài Gòn đến Đà Lạt, Huế, Nha Trang... Nhiều khán giả chia sẻ rằng, chương trình do chúng tôi tổ chức, dù không biết đó là ca sĩ nào nhưng chắc chắn họ sẽ mua vé. “Họ đặt niềm tin vì biết chúng tôi đồng điệu về thẩm mỹ âm nhạc, biết chúng tôi luôn nỗ lực hết mình trong mỗi chương trình. Đó là niềm hạnh phúc lớn lao đối với những người làm nghề. Niềm tin đó là áp lực nhưng cũng là động lực để chúng tôi hướng tới. Tôi chưa dám hứa nhiều về các chương trình âm nhạc trong thời gian tới, khi kinh tế vẫn còn nhiều khó khăn nhưng có một điều chắc chắn mà chúng tôi luôn tâm niệm, đó là luôn cống hiến hết mình với khán giả Đà Nẵng thân yêu”, ông Lạc khẳng định.

Đ.H.L

Yên bình cuộc sống về đêm

LÂM VIÊN

Chúng tôi ra phố thị Đà Nẵng buổi đêm, đi vào giấc mơ mơ sinh của nhiều cuộc đời. Chuyện cơm áo gạo tiền của thường nhật... nhiều khi là giấc mơ, cũng là mục đích sống của tất cả. Mọi thứ, diễn ra dưới bầu trời bình yên của thành phố này.

Công nhân môi trường hối hả làm việc sau đêm khai mạc DIFF 2024.

Ảnh: L.V

1. Quán bánh canh Quảng Trị của đôi vợ chồng Hồ Văn Giáp (SN 1994) và Nguyễn Thị Ái Nhi (SN 1995) trên đường Âu Cơ, đoạn giáp ranh Khu Công nghiệp Hòa Khánh (phường Hòa Khánh Bắc, quận Liên Chiểu) mở cửa từ 6 giờ sáng tới gần 10 giờ tối. Quảng thời gian này, vừa đủ để món ăn bình dân "sườn ầm" cái đói của những cô cậu sinh viên hay một anh công nhân tan ca về muộn.

Trái với không khí rộn ràng của đây quán xá và khu giải trí ở khu vực chợ Hòa Khánh cách đó không xa, tuyến đường Âu Cơ dài 1km từ nút giao với đường Lạc Long Quân đến nút giao với đường số 8 Khu Công nghiệp Hòa Khánh có phần vắng vẻ. Quán bánh canh của vợ chồng anh Giáp là số ít quán hiếm hoi sáng đèn trên tuyến này. "Khách ăn đa số là người dân, công nhân và sinh viên trong khu vực. Ở khu này quán xá thường đóng cửa sớm. Mình cố gắng mở muộn một chút để khách có đôi bụng thì ghé ăn, có thêm được vài đồng trang trải", anh nói. "Vài đồng" với đôi vợ chồng trẻ tương đương một khoản đóng học thêm cho con gái lớn hay hộp sữa cho bé nhỏ...

"Ngày xưa hai vợ chồng mới vào Đà Nẵng, thuê trọ rồi sau này mới tích cóp mua được căn nhà nhỏ. Thời gian đầu thấy vắng, mở quán ban đêm cũng lo ngại tình hình an ninh trật tự và nhiều vấn đề khác nhưng sau này thì an tâm. Từ chuyện cư trú, kinh doanh của vợ chồng đến chuyện học hành của con cái, chúng tôi đều được hưởng những điều kiện tốt nhất của địa phương và thành phố", anh Giáp nói. Từ sự an tâm đó, quán bánh canh nhỏ đã hoạt động ổn định trong 8 tháng qua, trở thành sinh kế chính của đôi vợ chồng trẻ trên hành trình mưu sinh.

Những hàng quán đêm với ánh đèn le lói và hương thức ăn nóng hổi một góc phố ở Đà thành là hình ảnh bình yên với nhiều người. Chúng tôi đọc ngang một con phố trung tâm lúc 1 giờ sáng, ghé ăn một quán bún vỉa hè để tình cờ gặp nhiều du khách vừa đáp chân xuống thành phố lúc trời nhập nhoạng. Cái không khí này cũng không khác hồi ức của tôi hơn 20 năm trước, với mùi nước lèo từ gánh bún khuya của bà nội ở một góc Ngã ba Huế. Đêm Đà Nẵng từ những năm tháng ấy đến hôm nay luôn dung dị và khó quên...

Người phụ nữ đứng tuổi mà chúng

tôi gặp trước chợ đầu mối Hòa Cường đêm hôm đó, ngại ngần giấu tên, giấu mặt khi nói về việc thường nhật. Bà chỉ nói mình tên Thúy, sinh ra và sống ở Quảng Nam, gốc gác từ xã Bình Trị (huyện Thăng Bình), sau theo chồng vào Tam Kỳ lập nghiệp cho tới bây giờ. Chuyện mưu sinh của bà là mỗi tuần ra Đà Nẵng một lần, gom đồ khô giá sỉ mang về Tam Kỳ bán. Hàng hóa bà gửi nhờ xe tải người quen, còn bà vì... sợ mùi xăng dầu, lại không đủ sức chạy xe máy tầm mấy chục cây số như ngày trẻ nên chọn đi xe buýt công cộng tuyến liên kế Đà Nẵng - Tam Kỳ. Lịch trình của người phụ nữ gần 60 tuổi cũng khá... ngược mùi giờ của nhiều người. Bà có mặt ở Đà Nẵng từ tối hôm trước, ghé chợ lấy hàng rồi đợi sáng sớm đi xe thổ về Bến xe phía Nam để kịp chuyển xe buýt đầu ngày.

Lúc còn khỏe, bà Thúy ra Đà Nẵng thường xuyên. Bây giờ tần suất ít lại, trời mưa gió hay sức khỏe có vấn đề, bà nhờ con trai ra lấy hoặc nhờ chủ hàng bỏ sỉ vào Tam Kỳ. Bà nói, một lý do để ra Đà Nẵng thời gian này là việc hai địa phương Quảng Nam - Đà Nẵng chủ trương mở lại các tuyến buýt công cộng và nâng

cao chất lượng dịch vụ. "Xe buýt, tiện nghi, sạch sẽ hơn xưa. Giá vé rẻ. Tài xế đi đàng hoàng. Đặc biệt là trên xe có điều hòa. Người lớn tuổi như tôi, lên xe ngủ một giấc là tới nơi", bà Thúy nói. Những chuyến xe mới đã phần nào làm vơi đi sự vất vả của những người mưu sinh giữa hai đầu xứ Quảng

2. Trong dòng người có mặt ở đêm khai mạc Lễ hội Pháo hoa quốc tế Đà Nẵng (DIFF) 2024 hôm 8-6 không chỉ có người dân, du khách. Ở đó, không thiếu những người mưu sinh từ sự kiện lớn của thành phố: người bán quán nước, người bán đồ ăn, người cho thuê sân thượng ngắm pháo hoa, xe ôm công nghệ...

Dưới không khí rộn ràng của pháo hoa và âm nhạc, trên vỉa hè đối diện khán đài chính, một quầy đồ ăn nhỏ thu hút nhiều người dân và du khách ghé mua. Tò ra chưa quen tay khi... chuẩn bị những phần bánh mì và bún thịt nướng, bà Đoàn Thị Duyên (phường Nại Hiên Đông, quận Sơn Trà) cười trừ: "Nói thiệt, đây là lần đầu tiên cả nhà bán quán ăn nên còn lóng ngóng lắm". Đã kinh doanh trên đường Trần Hưng Đạo được một thời gian, khi DIFF vào mùa, gia đình bà mới nảy ý bán thêm đồ ăn phục vụ khách. Với những người mưu sinh trên tuyến đường này như bà Duyên, đôi bờ sông Hàn luôn đông vui vào mọi ngày nhưng vui nhất là khi thành phố tổ chức DIFF hay những sự kiện du lịch nói chung. Niềm vui đó, không chỉ nằm ở sinh kế mà còn ở tinh thần. Khi phố phường đông vui, người xe nhộn nhịp, như bao người dân khác, họ thấy sức sống của thành phố đã trở lại sau mấy năm ảnh hưởng dịch bệnh.

Sau khi màn pháo hoa kết thúc là lúc công nhân môi trường bắt tay vào công việc, là 1 trong số 200 công nhân được Công ty CP Môi trường

Đô thị Đà Nẵng huy động quét dọn, thu gom rác, tổng dọn vệ sinh và trả lại mỹ quan phố phường ngay sau đêm khai mạc DIFF 2024, chị Trần Thị Thứ không giấu những cảm xúc đặc biệt. Mấy năm trước, chị nhận nhiệm vụ dọn sạch rác ngoài đường rồi vào dọn khu khán đài, mỗi ca kéo dài đến 1-2 giờ sáng mới xong. Năm nay, chị đến trước giờ kết thúc sự kiện, theo dõi rác xả đến đâu thì dọn đến đấy, chỉ khi bảo đảm sạch sẽ, không còn lượng rác trên đường thì chị và đồng nghiệp mới về.

Trời về khuya, những công nhân tranh thủ ăn vội tô bún trên vỉa hè trước khi bắt tay hoàn thành nốt công việc. Như mọi năm, những vất vả và vui đi nhiều phần khi họ nhận được sự hỗ trợ từ hơn 500 đoàn viên thanh niên và nhiều hội, nhóm, người dân, du khách... trong việc thu gom rác sau đêm pháo hoa. "DIFF là sự kiện lớn của thành phố, du khách về nhiều là đáng mừng nhưng cũng kéo theo lượng rác gấp đôi ngày thường. Công việc vất vả hơn chúng tôi có sự hỗ trợ từ mọi người. Chúng tôi luôn cảm thấy vui vì đã góp một phần cho môi trường xanh - sạch - đẹp của thành phố mình", ông Võ Văn Hải, công nhân Xí nghiệp Môi trường Sơn Trà chia sẻ. Trước 6 giờ sáng 9-6, những nẻo đường được trả lại mỹ quan, không một bóng rác thải. Tất cả, nhờ những giọt mồ hôi rơi trên phố, đêm qua, cùng với những nụ cười.

Có rất nhiều câu chuyện, ý kiến đề cập về phát triển không gian đêm của đô thị Đà thành, đặc biệt khi thành phố dần thành hình những điểm đến mới như: phố du lịch An Thượng, phố đi bộ đôi bờ sông Hàn và trong tương lai gần là Quảng trường trung tâm... Ở đó, người dân sẽ được hưởng lợi. Trong bức tranh đó, những mảng màu mưu sinh vẫn tiếp tục được vẽ nên dưới bầu trời bình yên của thành phố này.

L.V

SỐNG CHẬM

Trò chuyện thông dong

DIỆU THÔNG

Những cuộc trò chuyện cùng những cụ ông, cụ bà mà tôi có dịp gặp gỡ không chỉ mang đến những thông tin, câu chuyện, chúng còn gợi lên những cảm xúc quyến luyến, gần gũi như khi đang trở về nhà.

Sống trong thời đại số nhưng thói quen của tôi vẫn không thay đổi, tôi vẫn thích mua sắm ở chợ phường, chợ xóm hơn đi siêu thị. Điện thoại tôi không cài đặt những app chụp hình kiểu "sống ảo". Và, mỗi lần đi đường dài, cần đến địa chỉ mới, tôi không tra google map mà sẽ ghé vào vỉa hè, góc phố, tìm những ông lão, bà lão, những bác xe ôm, những chị quét rác để hỏi đường.

Tôi không thấy vui khi dành nhiều giờ trong ngày để lướt mạng xã hội, xem phim trên điện

thoại. Tôi cũng chẳng hào hứng mấy chuyện chụp hình, chỉnh sửa rồi đăng lên mạng với tần suất liên tục. Mỗi ngày tôi đều thấy hân hoan nhờ việc thức dậy thật sớm để vườn vai, dạo bộ, sau đó là ghé qua khu chợ xép gần nhà.

Chợ xép thường là những khu chợ tự phát được dựng lên trên mảnh sân rộng của nhà ai đó, có khi trên vỉa hè men dọc đường xóm, khi khác ở một bãi đất trống chưa cần dùng đến lốt thềm trong một khu dân cư. Tôi hay ghé đến chợ xép ngoài để mua thực phẩm còn là trò chuyện, học hỏi bí kíp, công thức nấu những món ăn ngon.

Đều tám tuổi ngoài 60, những bà cụ bán rau củ, trái cây ở chợ vận lên mình bộ quần áo bà ba tối màu, chân mang dép nhựa, đầu

đội nón lá lúc nào cũng nhoèn miệng vui cười. Chạm rai đặt lại chục trái và, miếng mít non, hai, ba mọt măng vùi vào trong chiếc rổ tre, các bà bày tôi cách nấu món và kho xương sao cho nhanh mềm, cách luộc măng thế nào hết đắng. Với món canh chua, các bà lưu ý không nên thiếu rau ngổ, ngò gai, còn canh mít non chắc chắn sẽ ngon hơn khi thả thêm một nắm lá lốt thái chỉ... Giọng nói của bà nhẹ nhàng, điệu bộ luôn hướng dẫn tận tình, đến nơi đến chốn, tôi như nhìn ra những dáng hình quen thuộc của bà nội, bà ngoại ở quê.

Ngoài những lần "nhiều chuyện" ở chợ, tôi còn chăm chỉ tương tác vào những lúc đi lạc hay cần phải hỏi đường. Tôi sẽ miêu tả cho những cụ ông, cụ bà, những

Minh họa: HOÀNG ĐẶNG

bác xe ôm, xe thổ về đặc điểm nhận dạng của nơi mình cần đến: "Trong ảnh chụp gửi qua, bạn cháu bảo nhà bạn ở một khu tập thể lâu đời, có giàn hoa giấy đang mùa rực hồng trước cổng", "Ngôi đình mà cháu cần đến nghe nói là một ngôi đình lợp ngói liệt, cổ nhất trong vùng, án ngữ ngay trước ngã ba sông, trước mặt có vài gốc cổ thụ"...

Tất nhiên, những lần hỏi đường theo kiểu kể lể truyền thống như vậy có lấy đi của tôi thêm một chút thời gian, nhưng bù lại, điều mà tôi nhận được ngoài đến đúng nơi cần đến vẫn còn nhiều món quà khác rất thú vị, hay ho. Nhân chuyện chỉ đường, mọi người sẽ cao hứng kể thêm cho tôi những sự tích, câu chuyện dân gian, sẽ

(Xem tiếp trang 15)

Chuyện xưa xứ Quảng

Ngôi làng không đổi tên sau gần 4 thế kỷ

AN TRƯỜNG

Nằm trên một cồn đất giữa dòng sông Bàn Thạch có một ngôi làng từ khi các vị tiền nhân đến khẩn hoang, khai phá, lập nên địa hiệu từ khoảng thế kỷ XVII đến nay vẫn không bị chia tách, sáp nhập hay thay đổi tên gọi. Đó là làng Đoàn Trai.

Theo sách *Làng xưa trên địa bàn thành phố Tam Kỳ* (Trung tâm Văn hóa - Thể thao - Truyền thông thành phố Tam Kỳ, NXB Hội Nhà văn, 2021), làng Đoàn Trai được hình thành muộn hơn so với các làng khác trên địa bàn thành phố Tam Kỳ như: Bàn Thạch, Phương Hòa, Mỹ Thạch... Trước khi hình thành làng, khu vực làng Đoàn Trai là một cồn đất nổi ở giữa dòng sông Bàn Thạch và bao bọc bởi các nhánh sông cho đến khi đoạn sông ở đầu làng bị lấp. Mặc dù được bao bọc bởi sông nước, nhưng khác với các làng xã có vị trí tương tự, người dân của làng lại chủ yếu sinh sống bằng nghề nông nghiệp chứ không phải bằng nghề khai thác thủy sản trên sông. Chính vì vậy, nét văn hóa của làng vẫn là một làng nông nghiệp. Cư dân Đoàn Trai có nguồn gốc tổ tiên từ các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, theo tiếng gọi Nam tiến, đã tiến hành những cuộc di dân từ phương Bắc vào phương Nam để khai phá vùng đất mới và định cư lâu dài. Những lớp cư dân người Việt đầu tiên bắt đầu đến định cư tại đây từ khoảng thế kỷ XVII. Điều này phù hợp với các mốc thời gian của các tộc Trần, Huỳnh - hai tộc họ lớn ở làng Đoàn Trai.

Tại nhà thờ tộc Trần làng Đoàn Trai hiện vẫn giữ tấm biển của triều Nguyễn phong tặng ông Trần Phước Vân của tộc vào năm Minh Mạng thứ 4 (năm 1823); tấm biển đề chữ "Thọ Dân" (biểu dương người sống thọ). Ông Vân là cháu nội của ông Trần Phước Đào - người được dân làng Đoàn Trai tôn kính và xem như vị tiên hiền chủ công khai phá vùng đất Đoàn Trai. Thời điểm được phong tặng, ông Vân đã 100 tuổi nên có thể suy ra, thời điểm ông Trần Phước Đào đến khai phá, lập làng Đoàn Trai có thể từ khoảng thế kỷ XVII. Về tên gọi của làng, theo tác giả Võ Văn Hòe trong cuốn *Địa danh Quảng Nam xưa & nay* (Trang 313, Quyển 2) thì Đoàn là ngay thẳng, Trai là tâm trí chuyên chú vào. Tên làng Đoàn Trai mang hàm ý chú tâm vào những điều ngay thẳng...

Hiện nay, địa danh Đoàn Trai vẫn được sử dụng làm tên gọi của một trong bảy khối phố thuộc phường Tân Thạnh, thành phố Tam Kỳ, và Đoàn Trai cũng là con đường dẫn vào khối phố Đoàn Trai.

Để ghi nhớ công đức của những

Đình Đoàn Trai được phục dựng trên nền móng ngôi đình cũ (ảnh trái) và gian thờ chính trong đình. Ảnh: A.T

người khai hoang lập làng, vào khoảng những năm đầu thập niên 80 của thế kỷ XIX, nhân dân trong làng đã xây dựng một ngôi đình ngay trung tâm của làng, tọa lạc trên một gò đất cao ráo. Theo lời kể của các vị cao niên trong làng, thuở ban đầu đình làng Đoàn Trai có kiến trúc rất quy cũ, với cổng ngõ, tường rào bao quanh; có miếu thờ Thành Hoàng làng; có nhà trù; khu sân rộng để tổ chức các hoạt động sinh hoạt tín ngưỡng; có hàng trăm cổ thụ ở hai bên. Trước khi đi vào đình phải qua cổng tam quan rất uy nghi, được xây bằng đá ong với vữa vôi mật đường kết dính, 4 mái của cổng lợp ngói âm dương. Bên trong cổng có tấm bình phong trang trí bằng kỹ thuật đắp nổi gắn bằng các mảnh sành sứ thể hiện hình ảnh tứ linh. Đặc biệt dưới cây đòn dông hạ có ghi "Hoàng triều Minh Mạng, Thập ngũ niên tứ nguyệt cát nhật kiến tạo" cho biết đình làng được xây dựng vào ngày tốt tháng 4 năm Minh Mạng thứ 15 (1834).

Theo các vị cao niên trong làng thì trong những năm kháng chiến chống Pháp (1945-1954), thực hiện chủ trương "tiêu thổ kháng chiến" của chính quyền cách mạng, nhân dân làng Đoàn Trai đã thống nhất tháo dỡ đình làng, không để quân địch lấy đây làm nơi đóng quân, trú ngụ. Sau ngày thống nhất đất nước, nhân dân Đoàn Trai đã dựng trên nền đình làng cũ một nhà thờ với quy mô nhỏ để làm nơi hương khói, tưởng nhớ các bậc tiền nhân. Một phần diện tích sân đình được địa phương sử dụng để xây dựng phòng học, phục vụ việc học hành của con em trong làng...

Đến năm 2019, với sự hỗ trợ của chính quyền các cấp, sự chung tay góp công góp của của cộng đồng cư dân Đoàn Trai, đình Đoàn Trai được xây dựng lại trên nền móng của đình làng xưa, vẫn theo kiến trúc truyền thống đình làng của

người Việt ở Quảng Nam với kiến trúc theo chữ Đinh, gồm ba gian, hai chái với sáu hàng cột dọc và năm hàng cột ngang. Mái đình lợp ngói âm dương, với những hàng cột lớn; cột kèo chạm khắc hình đầu long, hoa văn rất công phu, tinh xảo. Chính điện thờ Thành hoàng làng cùng bài vị hai tiên hiền tộc Trần và tộc Huỳnh; bên tả và hữu thờ các vị Thủy tổ của các tộc Nguyễn, Lê...

Trải qua thời gian gần 200 năm, đình làng Đoàn Trai đã lưu giữ những dấu ấn giá trị về văn hóa, lịch sử quá trình mở cõi của các bậc tiền nhân và là nơi góp phần cổ kết cộng đồng làng xã của cư dân làng Đoàn Trai từ xưa đến nay. Chính vì thế, ngôi đình đã được UBND tỉnh Quảng Nam xếp hạng di tích lịch sử cấp tỉnh vào ngày 24-11-2023.

Trải qua bao thế hệ, đình Đoàn Trai đã trở thành nơi sinh hoạt tâm linh của bà con nhân dân trong làng/ khối phố Đoàn Trai. Hằng năm, người dân thường tổ chức lễ giỗ tiên hiền và các hoạt động chung của cộng đồng để ôn lại truyền thống của cha ông xưa và giáo dục con cháu đạo lý uống nước nhớ nguồn.

Để ghi nhớ công đức của các bậc tiền nhân nên cứ theo lệ của ông bà xưa để lại, vào ngày 16 tháng 6 Âm lịch hằng năm, tất cả con cháu của các chư phái tộc và cộng đồng cư dân của làng, dù ở địa phương hay đang làm ăn xa đều quy tụ về đây trong những ngày Lễ Kỳ yên - cũng là ngày hội của làng. Con cháu cùng nhau tụ họp về đình thành tâm thắp nén hương thơm để cầu Quốc thái dân an và tưởng niệm, tri ân các vị tiên hiền, hậu hiền và các bậc tiền bối có công với làng, với nước, các anh hùng liệt sĩ và đồng bào đã hy sinh trong công cuộc dựng nước và giữ nước của dân tộc.

A.T

Cửa sổ Tri thức

Đậu hủ và tào phớ

* Ở Hội An (Quảng Nam), đậu hủ và tào phớ là tên gọi chỉ hai món ăn riêng biệt hay là hai cách gọi của một món ăn nổi tiếng? (Trần Thanh Miên, quận Cẩm Lệ, Đà Nẵng).

- Do các lợi ích sức khỏe mang lại cho con người, đậu nành (còn gọi là đỗ tương) được sử dụng làm thực phẩm tại châu Á qua các món đậu hủ, sữa, tào phớ... Tuy nhiên tên gọi của các món này không đồng nhất tại các vùng miền.

Theo diễn giải của trang tauhutuoinamviet.com (Tàu hủ tươi Nam Việt), tại miền Bắc, tên gọi "tào phớ" thường được sử dụng để chỉ đến món tàu hủ tươi. Được chế biến từ đậu nành, tào phớ không chỉ là một món ăn vật truyền thống mà còn mang lại nhiều lợi ích cho sức khỏe. Ở miền Nam, tên gọi "tàu hủ tươi" hoặc "tàu hủ nước đường" thường được sử dụng để chỉ đến món tào phớ. Điều này cho thấy sự khác nhau giữa tên gọi của tàu hủ và tào phớ, dù là cùng một món ăn, nhưng đối với từng vùng miền lại có những cách gọi khác nhau, có những cách chế biến khác nhau, tạo nên sự đa dạng và phong phú trong văn hóa ẩm thực của Việt Nam.

Đậu hủ (hay đậu phụ) là một loại thực phẩm được chế biến từ đậu nành, xuất phát từ Trung Quốc và được phổ biến rộng rãi trong các quốc gia ở khu vực Đông Á và Đông Nam Á. Đậu phụ là một thực phẩm giàu dinh dưỡng với hàm lượng protein cao, trong đậu phụ chất béo rất thấp, và ít natri và carbohydrate.

Đậu hủ và tào phớ (hay tàu hủ) là hai món ăn truyền thống từ lâu đời. Là một món ăn không thể thiếu trong

mỗi bữa cơm của gia đình người Việt Nam. Được thưởng thức với sự đều đặn và yêu thích từ mọi thành viên trong gia đình. Đậu sử dụng thành phần nguyên liệu chính là hạt đậu nành,

một loại đậu giàu protein và có nhiều giá trị dinh dưỡng. Các công dụng và lợi ích đều giống nhau, duy chỉ khác ở phần chế biến.

Giới thiệu lịch sử về đậu hủ và tào phớ, trang cooky.vn (Công ty CP Cooky) cho biết dựa vào một sự tích của Trung Quốc, đậu hủ được tạo ra khi một đầu bếp quyết định thử nghiệm nếm nếm vào món đậu nành hấp. Đậu hủ là kết quả từ sự kết hợp cùng muối biển nigari. Muối biển nigari ngày nay vẫn được áp dụng trong quá trình làm đậu hủ. Ngoài ra cũng có nhiều sự tích khác về món đậu hủ này. Điển hình là câu chuyện về một cặp vợ chồng nọ, vì đã già nên không còn khả năng nhai. Con của họ xay nhuyễn đậu nành đã nấu để làm thành món súp. Lúc nếm thử, họ nhớ ra ngay vì có quá nhiều bã đậu nành.

Khi đã được lọc để loại bỏ phần bã, món ăn này vẫn không được ưa chuộng vì không có hương vị gì. Người con vì đó đã thêm một ít muối vào món súp và hâm lại. Lúc món súp này nguội liền đông lại và trở thành một dạng thạch. Vì tò mò nên người con đã nếm thử và phát hiện ra món ăn này thơm ngon kỳ lạ. Từ đó món ăn được đưa đến với nhiều người hơn.

Tào phớ được xem như một biến tấu khác của đậu hủ. Một số nơi thường nhầm lẫn tên gọi của hai món ăn này. Đậu hủ và tào phớ tuy hay bị nhầm lẫn nhưng gần như khác nhau về nhiều mặt. Từ tên gọi, cấu trúc, cách làm, chế biến cũng như hương vị.

Hai món ăn này đều có xuất xứ từ Trung Quốc. Du nhập vào Việt Nam từ rất sớm và đã trở thành những món ăn quen thuộc với tất cả mọi người. Đậu hủ hay được gọi với nhiều tên gọi như là tàu hủ, tào hủ, đậu... Tào phớ cũng không thua kém với các cái tên tàu hủ đá, tàu hủ nước đường, đậu hoa... ĐNCT

Ở Hội An, đậu hủ và tào (tàu) phớ là hai món ăn riêng biệt. Ảnh: V.T.L

Thơ là sự giải bày tâm hồn, tình cảm trước hiện thực cuộc sống. Nhà thơ đắm mình trong cuộc sống và từ sự chiêm nghiệm về nhân tình thế thái, họ làm thơ nhằm hướng tới sự ấm áp, cởi mở với cuộc đời. Cái mới, cách tân luôn phát triển trong nội dung sáng tác thể hiện qua hình ảnh, ngôn ngữ thơ, cấu trúc của thơ. Từ xưa đến nay thơ luôn có hai xu hướng hiện đại và truyền thống, bạn đọc công bằng và trân trọng cả hai. Kiểu viết nào cũng phải hướng tới cái đích tối thượng của thơ là hay, giàu cảm xúc.

(Nhà thơ Nguyễn Ngọc Hạnh chọn và giới thiệu)

NGUYỄN CƯỜNG

LỘC

tôi lọc dần tôi
như giọt nước lọc dần gánh nặng
phù sa
để trở thành trong suốt
trước khi tiếp bước
về nguồn

gió cuốn
mây bay
thời gian không ngừng chảy
cho dù sương khói phù du
một giọt nước thôi cũng hội đủ
bốn mùa mưa nắng

cũng đủ đục trong cũng đầy
hương sắc
cũng hợp cũng tan
cũng chớp bể mưa ngàn
cũng lặng lẽ dâng tràn khoe mắt
khi cát bụi vô tình bay lạc giữa
nhân gian

tôi chỉ là giọt nước nhỏ nhoi trong
thế giới đã chiều
không thể chọn riêng cho mình
một góc

tốt đẹp trong lành hay xấu xa bản
thù
trừ khi tôi lọc
sạch tôi mọi điều ...

N.C

HÀ HƯƠNG SƠN

Một sáng

mưa nhầy nhựa hạt bùn vương gót
con đường xa thăm thẳm chành vênh
phổ vắng lặng
từng mảng rêu xanh mượt những tường nhà

mưa phần li ti bám đầy tóc rối
lạnh bàn tay
con đường xa hun hút một bóng người
binh minh mịt mờ hơi ẩm

từng ý nghĩ co cụm vào hóc đá
bức tường hoa thắm đầy áp nước
từng giọt nhỏ nhoi
chất đầy tâm tưởng

một sáng mưa giăng kín tâm hồn
lối đi lạnh lẽo
một bàn tay chạm khẽ
diu nhau qua con đường thăm thẳm chành vênh...

H.H.S

HOÀNG VŨ THUẬT

Bông hoa ấy nào đâu có lỗi

Bông hoa sau sinh nhật
món quà tặng muộn màng
anh không thể níu lại đôi cánh trắng
mơ hồ duỗi trên dòng Seine

tình yêu - ngọn đèn đã tắt
mùa xuân đi xa không về
anh nào biết con tàu phía trước
đang trôi

bến bờ nào sẽ tới
tiếng chim gáy quê nhà gù cả trong
giấc mơ nao nao thảng thốt
sáng đầu tiên mắc kẹt
giữa thành-đô-ánh-sáng ngọt ngào
nhớ vị hương đầu tiên cũng là sau chót
đừng buồn làm chi
khi nhìn chiếu tà chia ly tan trên sông
phẳng lặng đỏ như mây
ý nghĩ ấy phiêu diêu không có lỗi.

27-4-2024

H.V.T

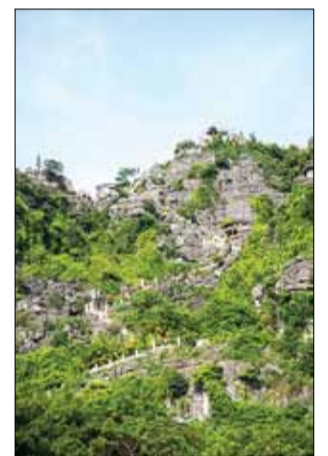
Cuộc sống qua ảnh

Hang Múa - Vẻ đẹp hùng vĩ nơi cố đô Ninh Bình

Tọa lạc trên ngọn núi Ngọa Long Hùng Vĩ, Hang Múa (huyện Hoa Lư) là điểm đến yêu thích của du khách khi ghé cố đô Ninh Bình. Sở hữu cảnh sắc hùng vĩ của chốn núi non trùng điệp, nơi đây cũng là một trong những điểm du lịch nằm tại vùng lõi của Tràng An - Quần thể di sản thế giới. Đứng ở Hang Múa, dù là dưới chân núi hay trên đỉnh, du khách đều có thể tận hưởng cảm giác hòa mình vào thiên nhiên; có khi dịu dàng thơ mộng, có lúc lại như một khúc tráng ca hào hùng. *Đà Nẵng cuối tuần* mời bạn đọc cùng chiêm ngưỡng kiệt tác thiên nhiên Hang Múa qua chùm ảnh của tác giả Lâm An (Đà Nẵng).

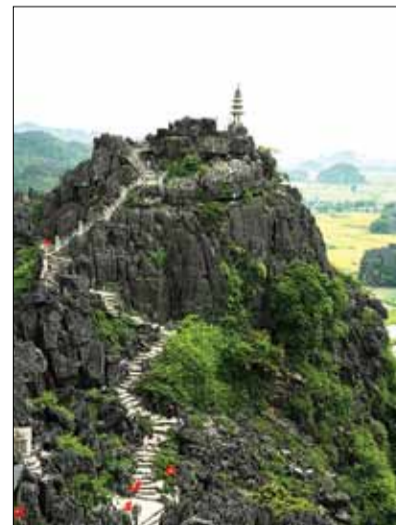
Tương truyền, trước kia đây là nơi các vị vua nhà Trần thường ghé đến để thưởng thức cung tần ca hát múa. Cái tên Hang Múa cũng xuất phát từ đây. Sau này, trong hành trình giữ nước, chân núi Múa trở thành bệnh viện lưu động, là nơi điều trị, trú ẩn của thương bệnh binh tham gia cuộc chiến bảo vệ Tổ quốc.

Hai bên bậc thang được trang trí công phu với các họa tiết rồng, phượng chạm khắc sắc nét, đẹp mắt theo nghệ thuật thời Trần.

Đầm sen Hang Múa rộng khoảng 1ha và nằm ngay dưới chân núi Ngọa Long, được cánh đồng lúa chín vàng cùng núi non hùng vĩ bao quanh.

Hang Múa có hình quả chuông lớn úp ngược, rộng khoảng 800m². Với 486 bậc đá rêu phong uốn lượn đến đỉnh núi, Hang Múa còn được ví như "Vạn Lý Trường Thành" thu nhỏ.

Núi Múa được tạo nên từ những tảng đá đen xếp chồng lên nhau, có một độ xê dịch nhất định nhưng rất vững chắc. Cây cối không bao phủ hết toàn bộ khu vực xung quanh núi mà thường mọc theo từng nhóm giống như một mảnh vải xanh quấn quanh triển núi.

Hãy gửi cho chúng tôi những tác phẩm mà các bạn yêu thích.

Địa chỉ: maichimai2611@gmail.com

Kèo kệt tiếng của nhôm đưa

NGỌC NỮ

Trong mắt tôi, đi Sáu - mẹ con Hến mang dáng dấp của cả người cha lẫn người mẹ. Lần đầu tôi nhìn thấy đi Sáu, tôi cứ ấn tượng mãi về người phụ nữ tâm ba mươi tuổi, mặc bộ đồ thun cũ, đầu đội nón lá, tay xách nách mang nào đó, nào thúng con đi dọc mé sông. Buổi sáng hôm ấy, sau một đêm dài, Hến nhìn thấy dáng hình thân quen của mẹ nó ngồi ngay góc cửa, tay liền thoáng với rổ hến còn nghi ngút khói. Cánh cửa ấy không làm bằng sắt để có thể sừng sững qua tháng năm, cũng không là cửa gỗ với những vết hằn chằng chịt lên nhau, mà là cánh cửa nhôm in dấu lưng của mẹ nó tựa vào, cứ mỗi lần mở ra hay đóng lại đều vang tiếng kèo kệt. Nhà nông quan tâm mùa lúa, mùa trăng, mùa con nước lên, nước xuống còn đi Sáu quên luôn mùa vụ. Công việc đi cào hến mé sông làm người phụ nữ ấy quần quật từ ngày này sang ngày khác. Đôi khi nhìn mẹ thật lâu, con Hến dứt ruột xót xa vì những nhăn nheo khiến mẹ nó già hơn cả tuổi. Đi đặt tên nó là Hến có thể vì gắn liền với cuộc đời của đi.

Gió sông thổi ri rào qua rặng dừa

nước, len lỏi qua mấy hàng bạch đàn, dương liễu quỳen cùng hương khói nghi ngút bên bếp lửa bập bùng. Nơi ấy có cánh cửa không bao giờ đóng vì tiếng chân đi vào ra không mỏi.

Nhà chúng tôi nằm hum hức giữa những cây bạch đàn cao vút. Lối vào nhà được phủ đầy những vỏ hến bao năm đổ dày đến độ chẳng còn ai nhìn thấy mớ cát sông bồi vào mỗi chập gió lùa.

Ngày ấy, con Hến nhận biết mẹ nó đi về bằng âm thanh của tấm cửa nhôm dựng lên giữa hai vách nhà. Từ tờ mờ sáng, khi máy con gà trống sau vườn còn gặt gù quên gáy, đi Sáu đã vác đồ cào đi dọc mé sông. Dấu đi rón rén đến mấy thì cánh cửa ấy vẫn luôn là dấu hiệu để nó nhận biết thay cho tiếng mẹ gọi. Khi tiếng cửa vang lên lần hai, con Hến biết mẹ nó đã trở về.

Có lần năn nỉ mãi đi Sáu mới cho chúng tôi theo chân một ngày đi cào hến. Tay mẹ nó cào đến đâu, chân đá cái thúng con đến đó. Hến cào về đi đổ ra rổ, chao qua chao lại dưới sông, thêm mấy lần nước sạch cho vỏ hến hết rong rêu, đất cát. Nhen lửa lên bằng mớ cây tràm nhật về hôm trước rồi chờ tới khi nước sôi bùng, đi cho hến vào luộc và liên tục khuấy

đều để hến rơi ruột ra. Con bé Hến nhận biết hôm ấy mẹ nó thu nhiều hay ít dựa vào mâm cơm sớm mai mẹ dọn trước cửa nhà. Nếu hôm nào đi cào được nhiều thì bữa cơm có món thịt kho mặn mặn ăn được vài hôm. Còn bữa nào thấy toàn hến từ xào cho đến nấu canh, cả hến trộn rồi thêm ít hành cho ngọt vị thì nó biết buổi sáng đó mẹ cào về chỉ đầu chùng nửa thúng.

Cũng bên cánh cửa ấy, hai đứa nhỏ chúng tôi từng nghe mẹ tôi nói chuyện với đi Sáu về một người đàn ông người mà cả tôi và con Hến chưa từng được gặp.

- Ông có về thăm con Hến lần mò không? - Mẹ tôi nhỏ tiếng hỏi, chùng chùng như sợ chúng tôi nghe.

- Đã đi rồi về chỉ nửa chị? Mà đã bao giờ em trông ông về đâu. - Đi Sáu nhìn ra mé sông hồi lâu rồi đáp lời.

- Bộ hồng buồn hả bây? - Nước mắt rơi ra mới là nước mắt buồn, chứ nước mắt nuốt ngược vào trong đắng ngắt thì buồn sao được chị Hai?

Không ai đáp lại lời đi Sáu ngoài tiếng thở dài và cả tiếng gió lùa qua cửa rít lên từng cơn nghe đến nặng lòng. Đêm ấy, chiếc giường tre vang đều tiếng kèo kệt qua mỗi đợt đi

Minh họa: HOÀNG ĐĂNG

trở mình. Con Hến cứ nằm yên đó, mắt giả bộ nhắm nghiền, đưa bàn tay con con của mình vòng qua ôm mẹ. Thi thoảng nó nghe mẹ nó nấc lên những tiếng lờ làng.

Nghề cào hến của người phụ nữ ấy cứ tất bật theo tháng năm. Những thứ trong nhà như cái bàn cái ghế hay cái cặp, bộ quần áo mới cho con Hến đi học, tất cả đi Sáu đều sắm sửa dựa vào cái thúng con đó. Ngày mẹ nó bận rộn, tay vẫy vẫy từ xa đưa nó vào cánh cửa đại học cũng từ cái thúng hến mà ra.

Nhiều năm trôi qua, căn nhà cũ vẫn nằm gần mép sông nhưng đường vào nhà đã tráng nhựa phẳng phiu. Đi Sáu không còn bận bịu với thúng cào, nồi gang và từng đợt khói cuộn

tròn trên mái ngói. Đi Sáu đón tôi và con Hến về trong một dịp nghỉ hè bằng món cơm hến mà chúng tôi thích nhất. Hến đãi sạch cát đem ướp chút gia vị rồi thêm rau răm, tỏi ớt. Cho cơm vào tô, múc hến lên trên rồi chan thêm mắm cay là vừa vị. Cả nhà bùng mâm ra bày biện trước cửa, vừa ăn vừa hít hà gió sông mát lạnh.

Chúng tôi kể mẹ cho hai người mẹ nghe chuyện thành phố với những ô cửa nhỏ và những tòa nhà chọc trời. Còn mẹ tôi và đi Sáu sẽ kể cho chúng tôi nghe những câu chuyện ở làng quê nhỏ, chuyện con hến bây giờ hiếm hơn hồi trước, chuyện cánh cửa nhà ngày xưa hay kêu kèo cà kèo kệt...

N.N

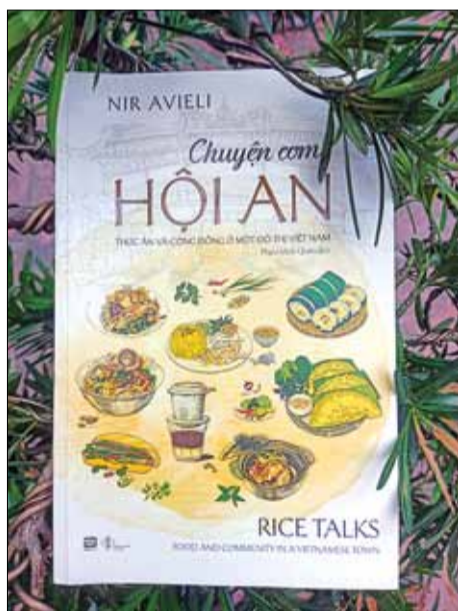
ĐỌC SÁCH

Thêm một khắc họa về văn hóa Hội An

ANH QUÂN

Tròn 5 năm trước khi đô thị cổ Hội An được công nhận là Di sản văn hóa thế giới, vào tháng 3-1994, có người đàn ông Israel 28 tuổi bước xuống từ một chiếc xe tải Renault đời 1954 ở thị xã nhỏ của miền Trung Việt Nam này. Sau khi quan sát vài ngày, ông nói với người bạn đồng hành "Anh biết không, tôi sẽ trở lại đây, đến Hội An, để viết luận án tiến sĩ nhân học".

Vậy là từ năm 1998, ông đã thực hiện lời hứa đó của mình với việc nghiên cứu Hội An một cách sâu sắc, nhất là trên lĩnh vực văn hóa ẩm thực, để đến năm 2012, cuốn sách "Rice Talks: Food and Community in a Vietnamese Town" của ông được NXB Đại học Indiana xuất bản. Sau đó, cuốn sách này được ông Phạm Minh Quân, Phó Viện trưởng Viện Nhân học Văn hóa Việt Nam, giảng viên Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật (Đại học Quốc gia Hà Nội) dịch sang tiếng Việt với tựa đề "Chuyện cơm Hội An - Thức ăn và cộng đồng ở một đô thị Việt Nam", do NXB Đà Nẵng và Phanbook liên kết xuất bản vào tháng 3-2024.

Ông là Nir Avieli, là nhà nhân học văn hóa, giáo sư giảng dạy tại Khoa Xã hội học và Nhân học, Đại học Ben Gurion (Israel), đồng thời là Chủ tịch Hội Nhân học Israel.

Một trong những điều làm nên sự đặc sắc ở cuốn sách này, chính là tác giả đã dành rất nhiều thời gian đi điền dã, tham gia trực tiếp vào các hoạt động ẩm thực. Điều kiện và hoàn cảnh lúc đó ở Hội An không được thuận lợi cho người nước ngoài như hiện nay, nhưng Nir Avieli và vợ tìm mọi cách để tiếp cận thực tế. Họ để ra nguyên tắc "Mỗi bữa sẽ ăn ở mỗi nơi và nhận lời mời của bất kỳ ai, bất kỳ đâu, bất kỳ sự kiện nào". Cũng từ việc chịu khó điền dã, tiếp cận thực tế, ông đã có những ghi chép tỉ mỉ, "bày tỏ trải nghiệm ẩm thực của mình

bằng những câu chuyện nhỏ sinh động, duyên dáng, hài hước" như nhận định của PGS.TS Đỗ Lai Thúy.

Cùng với đó, Nir Avieli đúc kết văn hóa ẩm thực Hội An thành những triết lý dưới những góc nhìn khác nhau. Ví dụ, khi phân tích món canh chua theo thuyết "âm dương", "ngũ hành", ông cho rằng "Một món canh chua có đầy đủ các khía cạnh và cho phép chúng ta giải mã bữa cơm nhà hằng ngày của người Hội An: Dựa trên logic sinh thái dinh dưỡng hợp lý, nó có 3 thành phần thiết yếu (gạo, cá và rau), đại diện cho âm và dương ("gạo" và "đồ ăn"), và chứa đựng ngũ hành (thổ/ gạo, thủy/ canh, mộc/ rau xanh, kim/ cá, hỏa/ nước mắm)". Hay như bàn về vai trò của người phụ nữ trong gian bếp Việt, nhà nhân học Israel cho rằng "căn bếp của người Hội An nằm giữa "tự nhiên" và "văn hóa", đưa phụ nữ Hội An vào một không gian vào một không gian lấp lửng và lưng chừng, nơi không chỉ phản ánh và duy trì địa vị xã hội của họ - bên dưới nam giới và giữa tự nhiên và văn hóa - mà còn định nghĩa nó một cách thực tế".

Đúc kết sau thời gian nghiên cứu về ẩm thực nói riêng và văn hóa Hội An nói chung, tác giả nhận định: "Tôi thấy lĩnh vực ẩm thực sống động của Hội An rất hấp dẫn vì nó mang lại hy vọng, sự lạc quan, và một lời hứa về hòa bình cùng những hương thụ về văn hóa hiền hòa, tinh tế... Trong khi cảnh khan hiếm, nghèo nàn, đói khát và tranh giành tài nguyên vẫn chưa biến mất khỏi Hội An, thì chính nỗ lực hằng ngày được đầu tư vào việc gây tạo và nuôi dưỡng, thay vì phủ nhận và phá hủy, là điều tôi thấy rất hấp dẫn tại đây".

"Là một công trình dân tộc học ẩm thực về Hội An, một đô thị phồn thịnh với khoảng 30.000 cư dân ở miền Trung Việt Nam, cuốn sách này mô tả các thực hành ăn uống địa phương và phân tích các đặc điểm xã hội và văn hóa của chúng. Do đó, Chuyện cơm Hội An trước hết được dự định là một đóng góp quan trọng cho ngành nhân học Việt Nam, giải quyết tình trạng khan hiếm các nghiên cứu về ẩm thực Việt Nam và đặc biệt là sự bỏ quên lĩnh vực ẩm thực phức hợp của Hội An, một đô thị cổ đã tham gia vào thương mại toàn cầu và trao đổi văn hóa trong nhiều thế kỷ" (Nir Avieli).

Khi nhìn nhận về tác phẩm này, PGS. TS Đỗ Lai Thúy cho rằng: "Chuyện cơm Hội An: Thức ăn và cộng đồng ở một đô thị Việt Nam" là một chuyên luận thú vị không chỉ đối với người nước ngoài, mà còn với người Việt Nam, kể cả người Hội An. Người bản địa vốn coi chuyện cơm nước là mặc nhiên, chuyện thường ngày ở huyện, nên không có những thắc mắc. Chỉ dưới mắt các nhà nghiên cứu, hoặc những người nước ngoài, thì cái đời thường ấy mới ánh lên những sắc thái lạ lẫm. Hơn nữa, Nir Avieli lại là một nhà nghiên cứu nhân học đã từng đọc qua nhiều lý thuyết văn hóa ẩm thực, nếm qua nhiều bếp ăn thuộc các đất nước khác nhau trên thế giới, nên cái nhìn của ông về các món ăn và người/cộng đồng Hội An vừa đọc lạ vừa sâu sắc."

A.Q

Truyện ngắn

Bầy chim về

LA THI ÁNH HƯƠNG

“Bác sĩ” - giọng của một người, trong số ê-kíp bác sĩ trang phục áo xanh từ phòng mổ cất lên. Phúc ngỡ ngàng nhìn quanh. Là giọng của ai? Đã có quy định không nói những điều thừa thãi trong lúc bác sĩ đang tập trung mổ. Đây là ca mổ rất quan trọng. “Bác sĩ, chúng ta cần hội ý thêm”. Thì ra là của bác sĩ trưởng khoa, nhưng đó không phải câu ra lệnh, vì hôm nay người phụ trách ca mổ là bác sĩ Tùng.

Bác sĩ Tùng ngược lên, dưới cặp mắt kính sáng, từng giọt mồ hôi lấm tẩm trên vầng trán cao. Phúc thoáng thấy nét mệt mỏi trong ánh mắt ấy. Bác sĩ Tùng là người giỏi nhất nơi này, anh chưa từng từ chối ca mổ khó nào, và đã thành công gần như tuyệt đối. Ca mổ lần này là cô gái trẻ vừa tròn 18.

Hôm người phụ nữ đưa cô con gái đến khám, vào một ngày nhiều gió. Gió thổi tung bụi tường vì mới trở hoa, vài cánh mỏng không trụ được, bay tạt tả như xác pháo. Sau khi có kết quả xét nghiệm của cô gái trẻ, bác sĩ Tùng chỉ cho Phúc về những chỉ số bất ổn trên xấp giấy tờ. Những con số biết nói ấy mới đáng sợ làm sao. “Cô gái ấy phải được sống” - Phúc nói đanh thép như vậy với bác sĩ Tùng. Vì bác sĩ hiểu rõ tâm tư và cả chút yếu đuối cần vượt qua của đồng nghiệp trẻ, anh vỗ vai Phúc thay cho những điều muốn nói.

Trong phòng bệnh mà ngày nào Phúc cũng theo dõi ngũ bác sĩ Tùng đến khám, mỗi lần rời giường bệnh, nhìn vào ánh mắt khắc khoải của người mẹ, tự dưng Phúc muốn nán lại một chút, để tiếp thêm nguồn hy vọng cho bệnh nhân, hay chỉ là giúp người mẹ trấn tĩnh hơn trong nỗi hoang mang. Người bệnh đã phải chịu cảm giác khó chịu, mệt mỏi, nếu như có thêm chút ân cần nữa sẽ vực dậy tinh thần họ rất nhiều. Phúc đã nghĩ vậy. Nhưng thực tế khác lắm, còn nhiều việc ở phòng bệnh chờ Phúc, buộc Phúc phải nhanh chóng mới hoàn thành tốt công việc, dù sao, thứ Phúc cần bây giờ là thang điểm đánh giá cao, để được nhận vào làm bác sĩ chính ở bệnh viện bậc nhất này. Ý nghĩ ấy thúc giục những bước chân Phúc.

“Khối u đã lây lan quá rộng, nếu tiếp tục mổ sẽ chỉ khiến bệnh nhân đau đớn hơn” - giọng một bác sĩ khác. Lúc này, bác sĩ Tùng đã dừng lại. Hai cánh tay anh tì hẳn vào thành giường...

“Đừng dừng, bác sĩ Tùng, đừng dừng...” - Phúc lẩm nhẩm trong đầu, những ngón tay như bị chặn

ở cổ họng, dù vậy, Phúc vẫn mong bác sĩ Tùng nghe những gì Phúc nói, sẽ tiếp tục tìm cách để thực hiện ca mổ thành công, như bao lần khác. Phúc đã chờ đợi điều đó, nhưng không, bác sĩ Tùng chọn dừng lại.

Phúc như ngã quỵ ở giây phút ấy, anh biết, sẽ chẳng còn bất cứ phép màu nào cho sinh mạng của cô gái trẻ kia. Phúc hình dung ra vẻ khắc khổ của bà mẹ khi nhận tin xấu... Và bây giờ, nhìn ê-kíp bác sĩ lần lượt rời khỏi phòng mổ, mắt Phúc mờ hẳn đi. Phúc phải ở lại với nhiệm vụ sau cùng: khâu lại vết mổ. Những ngón tay anh dường như chẳng còn tuân theo ý mình, chúng như bị vôi hóa, đơ ra.

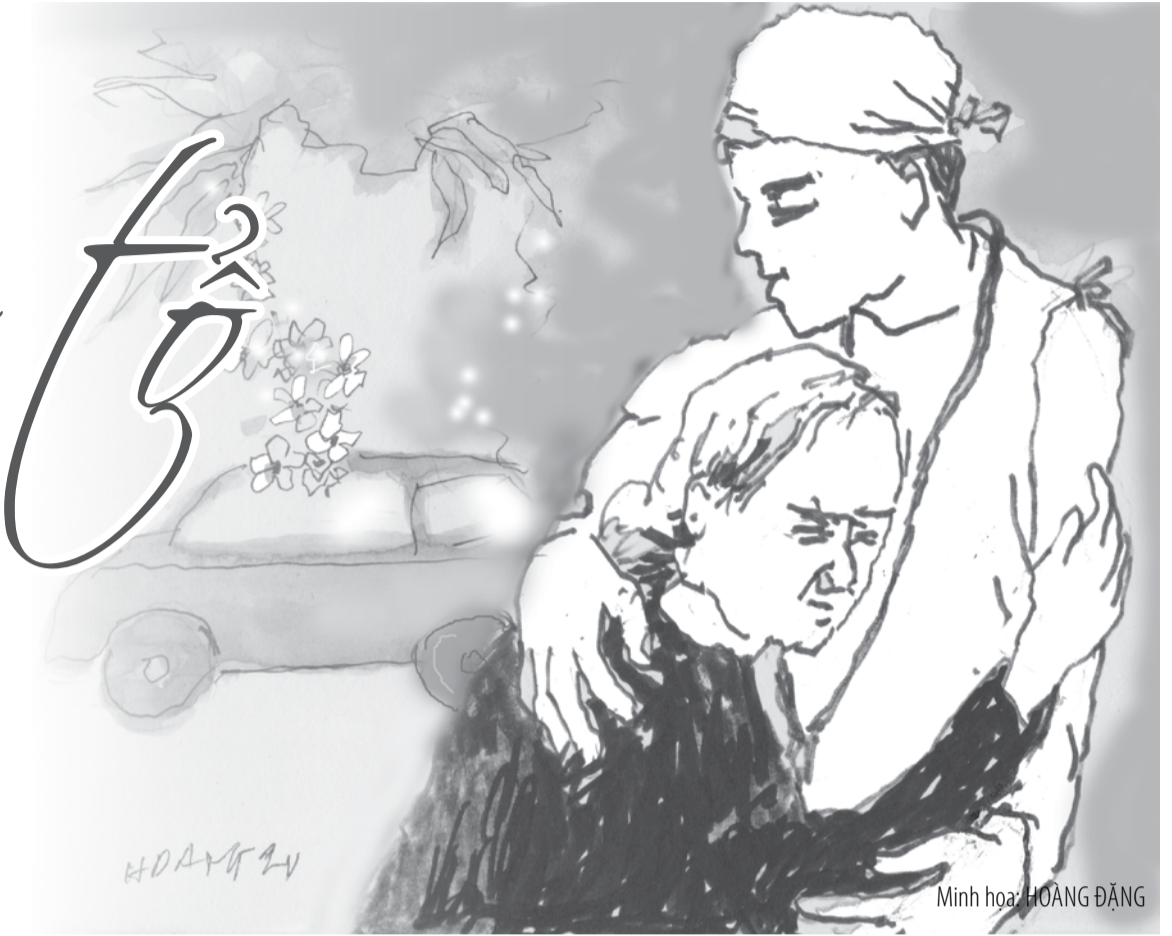
Bất ngờ, nhịp tim của bệnh nhân rớt đột ngột, trong lúc Phúc đang dùng tất cả sự tập trung để điều khiển những ngón tay mình cho những mũi khâu cuối cùng. Tai Phúc còn nghe được giọng thất thanh của cô y tá đang nhấn chuông báo về phòng trực: “Bác sĩ, khẩn cấp!”

“Đừng dừng, bác sĩ, đừng dừng lại...” - Phúc ú ớ trong cơn mê sảng. Phúc choàng tỉnh, trước mắt anh là ô cửa nhìn ra một khu vườn đầy cây xanh. Phúc nhớ ra tất cả, chuyển đi nghỉ ngơi theo gợi ý của bác sĩ Tùng, sau hôm Phúc đi ngang phòng giám đốc, tình cờ nghe được cuộc đối thoại của bác sĩ Tùng với cấp trên. Giọng của giám đốc, Phúc đã nghe nhiều lần trong cuộc họp nên không thể lẫn lộn. Ông nói rằng, Phúc có biểu hiện tâm lý bất ổn sau cái chết của cô gái trẻ, một tâm lý không lành lặn như vậy liệu có thể điều trị được cho người khác không? Khi ấy, Phúc biết hồ sơ thực tập của mình đã bị loại.

Hôm Phúc rời đi, bác sĩ Tùng nhấn cho Phúc rằng: “Sẽ có nhiều cánh cửa khác, nhưng em cứ nghỉ ngơi thêm đã”, kèm theo dòng địa chỉ, và Phúc đã có mặt ở đây, nơi có thiên nhiên hoang sơ và ngôi nhà lọt thỏm giữa những khóm hoa tràn ngập lối đi về.

Căn nhà mà các đồng nghiệp gọi vui là nhà “chữa lành” của bác sĩ Tùng. Mỗi năm đều đón những đồng nghiệp đến nghỉ ngơi. Bác sĩ Tùng như một người anh lớn của Phúc, dịu dạt Phúc từ khi còn ngồi trên giảng đường, cho đến những đợt thực tập, thử việc ở bệnh viện.

Hôm Phúc đến, giữa chiều muộn mà hoa còn vàng rực rỡ. Người mở cổng cho Phúc là chú Thiên. Chú là người ở hẳn nơi này, để chăm cây và trồng vườn thuốc nam. Nghe đầu chú Thiên cũng

là bác sĩ về hưu, sống một mình. Một lần theo bác sĩ Tùng lên chơi, chú thích khí hậu mát mẻ hơn này nên xin ở lại hẳn. Nhờ có bàn tay chăm chỉ của chú Thiên mà nơi này trở nên có sức sống hơn hẳn. Phúc nhìn chung quanh, có lối mòn đã nhẵn thín bởi dấu chân người. Phía xa đã thấy vài ánh đèn được bật. Nơi đây không hẳn hoang sơ mà đã có người.

Chú Thiên đón Phúc bằng nụ cười đôn hậu: “Bác sĩ trẻ quá hen, vào đi con!”

Mỗi ngày, việc của chú Thiên là chăm sóc khu vườn. Dưới bàn tay chăm chỉ của chú, khu vườn ngày càng xanh tươi, hoa nở rộ bốn mùa. Mỗi sáng, chú ngồi thưởng trà, ăn bữa sáng lành mạnh với vài củ khoai, trái bắp trong khuôn viên sân vườn góc nào cũng đẹp. Ngày trôi qua trong thanh thoi, bình an. Có lần Phúc hỏi chú Thiên: “Rồi chú sống bằng gì?” Chú Thiên cười: “Già rồi, chỉ cần bao gạo, ít thực phẩm chay cũng sống qua ngày. Thành thạo bác sĩ Tùng lên chơi thì được bữa ăn sang...” - chú Thiên nói xong cười rất sáng khoái. Nụ cười chẳng chút lo toan, vương bận gì.

Nửa đêm, có tiếng đập cửa thất thanh: “Chú Thiên, chú Thiên, cứu con tôi với”. Phúc ra mở cửa. Trên lưng người đàn ông là đứa trẻ, mặt mũi tái xanh tái mét, chân đang chảy máu rất nhiều. Tất cả đèn trong nhà được bật lên, đứa trẻ được đặt lên chiếc bàn dài trong gian bếp. Chú Thiên lôi mớ đồ nghề ra sơ cứu, kiểm tra độ nồng sâu của vết thương, rửa vết thương rồi tìm cách cầm máu. Chừng nửa tiếng là xong hẳn.

Chú Thiên nhìn đồng hồ thấy đã khuya, ướm chừng trời mùa này nhiều sương, nói người đàn ông cứ để đứa trẻ ngủ lại mai về. Căn nhà đêm ấy có thêm người.

Buổi sáng, Phúc mở cửa sổ đã ngửi thấy mùi hương ngọc lan ngoài vườn tràn vào căn nhà. Con Lu cất tiếng sủa vang khi nhận ra bước chân người từ xa: bác sĩ Tùng. Phúc vui mừng như muốn

reo lên, vội chạy ra mở cửa. Bác sĩ Tùng nhìn vào thấy hai cha con cũng vừa tỉnh giấc, vết băng trắng toát vùng cổ chân. Anh nhìn Phúc cười tươi: “Hèn chi mà bác sĩ Phúc không chịu về thành phố luôn hen, ở đây cũng có bệnh nhân mà!”. Phúc cười, hai mắt như nhắm tít lại. Anh vỗ vai Phúc hỏi: “Nay khỏe hẳn chưa?”. Phúc quên luôn cả mình đang là bệnh nhân theo lời bác sĩ Tùng căn dặn: “Đừng thờ ơ với sức khỏe tinh thần. Nếu muốn là bác sĩ giỏi, phải giữ sức khỏe ổn định cho mình trước”. Trong màu nắng sớm, Phúc thấy cơ thể mình như những khóm cây đang bung tràn nhựa sống trước hiên nhà. Có lẽ do Phúc hợp với không khí, con người nơi đây chăng?

Vậy là Phúc đã về đây được ba tháng, trong căn nhà chữa lành chẳng có bất cứ bằng hiệu nào nhưng bệnh nhân vẫn tìm đến. Họ là người ở cùng ngọn đồi, hoặc có khi từ bên kia ngọn đồi, đi sang. Có những nơi chẳng có đường mòn, chỉ đi bộ. Đi gần nửa ngày mới đến được ngôi nhà chữa lành, nhưng bệnh của họ thì sau đó giảm thấy rõ. Có những người đến chỉ để ngắm hoa, uống tách trà, để lại nải chuối, con cá suối, rồi rời đi.

Bác sĩ Tùng soạn hành lý, đưa cho Phúc xấp tài liệu cho mảng đào tạo chuyên sâu mà Phúc đang theo học online. Anh bảo: “Chỉ tập trung cho sức khỏe với học hành thôi, đừng lo gì hết”. Phúc biết bác sĩ Tùng đang nói đến mẹ Phúc ở quê nhà. Phúc nhớ mẹ, nhưng anh sẽ chăm chỉ học tập để trở thành bác sĩ giỏi, đó sẽ là món quà cho ngày gặp lại mẹ Phúc.

Chiều mát, chú Thiên kê bàn ra giữa sân vườn. Bữa tối là con cá chẻm hơn 2kg của bà con đi ngang, ghé cho. Chú Thiên làm món cá hấp gừng, ăn với mớ rau rừng có sẵn trong vườn. Nhìn chú bày biện không khác gì ở nhà hàng, mùi cá chín bốc lên thơm khó cưỡng. Mùa này trời lạnh, ăn món cá hấp nóng là ngon phải biết. Cả ba người ngồi

ăn trong làn sương lãng bâng cuối chiều. Miền quê yên ả quá, bình yên quá!

Phúc tiễn chân một bệnh nhân là cụ bà ra tận ngoài xe, chỗ cậu con trai đang đứng sẵn đợi, giọng Phúc ngọt ngào: “Bà về nhớ lời con dặn nha, hạn chế đi lại trong thời gian điều trị thì khớp mới nhanh khỏe được. Nếu đau quá cứ nói con trai chở ra gặp con”. Bà cụ đi lại chậm chạp khó khăn bởi chứng đau khớp gối, nhưng ánh mắt luôn tươi vui mỗi lần đến khám bệnh, trong căn nhà chữa lành.

Mỗi lần tiếp xúc bệnh nhân là người lớn tuổi, lòng Phúc lại mềm lòng ra vì nhớ mẹ. Tùng lời nói, cử chỉ của Phúc luôn mềm mại, dễ nghe, như cách mà anh ứng xử với người mẹ thương yêu của mình.

Cô y tá mở cửa, gọi lớn: “Bác sĩ Phúc”. Về liếng loát của cô ấy rất khác khi có bệnh nhân. Phúc nhìn ra. Ngoài cổng, chiếc xe hơi của bác sĩ Tùng vừa dừng bánh, người ngồi bên trong xe là mẹ Phúc.

Phúc như đứa trẻ, chạy ào ra đón lấy mẹ đỡ xuống xe. Bà nhìn Phúc từ đầu đến chân trong một thân thể mạnh khỏe, hồng hào, rồi bà mới ôm chầm lấy Phúc, đưa bàn tay gầy guộc vỗ vỗ vào lưng Phúc, như cách mà mẹ vỗ về Phúc khi còn nhỏ.

Bữa ăn tối có bốn người, trong khu vườn ngào ngạt hương ngọc lan. Mẹ kể: “Ồ quê mình, có mấy đứa trẻ xem trên mạng có thấy con. Tụi nó nói bác sĩ Phúc tư vấn dinh dưỡng cho bà con qua online, được bà con quý mến lắm!”. Bác sĩ Tùng tiếp lời: “Người nhà của đồng nghiệp con em kênh của bác sĩ Phúc lắm, xem không bỏ lỡ buổi nào”. Chú Thiên cũng khoe: “Nhờ Phúc chỉ rành rẽ mà chú mới biết vào mạng để xem những thông tin hữu ích”. Những câu chuyện râm ran cho đến khi bầy chim sẻ riu rít gọi nhau về tổ trên tán lá ngọc lan. Ráng chiếu nhường chỗ cho màn đêm.

Ngày trôi qua trong bình yên!

L.T.A.H

Hơi ấm một bàn tay

ĐÌNH XẾ

Gương mặt bé gái chừng 10 tuổi lộ rõ niềm vui khi ngồi trên xe lăn và được diu dẫn ra sân bóng trước lễ chào cờ bởi một người nổi tiếng mà mình ngưỡng mộ và từng ao ước đến gần. Cristiano Ronaldo với băng đội trưởng trong màu áo đỏ quen thuộc của đội tuyển Bồ Đào Nha đang cúi xuống nhẹ nhàng đẩy từng vòng xe nhích vào sân. Một bàn tay anh nắm chặt tay cháu bé bị tật bẩm sinh vào lúc quốc thiều hai nước vang lên lay động bốn phía khán đài.

Sân bóng Municipal de Aveiro ở Bồ Đào Nha tối thứ Ba vừa rồi chứng kiến khoảnh khắc giàu xúc cảm này trước trận giao hữu giữa đội tuyển nhà và đội tuyển Ireland. Nhiều khán giả gọi đó là giây phút ấm lòng hiếm hoi lâu rồi mới gặp trước lúc đội tuyển nhà bước vào Vòng chung kết Euro 2024. Vòng xe lăn với miệng cười của bé gái tật nguyên bên đàng diu đỡ âu yếm của người đội trưởng và đồng đội mình được trông chờ như biểu tượng của lời chúc phúc dành cho hành trình chinh phục đầy gian khó phía trước. Bản thân danh thủ vừa bước sang tuổi 39 hẳn cũng tìm thấy niềm vui và nỗi hưng phấn từ các xúc cảm thật lòng. Hai bàn thắng mà Ronaldo ghi được sau đó góp vào chiến thắng 3-0 của đội chủ nhà đều diễn ra đẹp mắt, lặp lại phẩm chất và kỹ năng điều luyện của chân sút đang giữ cho mình kỷ lục về số bàn thắng trên đấu trường quốc tế.

Một Ronaldo mạnh mẽ, sắc sảo hãy còn đây! Ít người nhận ra nơi anh hơi hướng chậm chạp, mỗi mét của tuổi tác. Trước đó là các đường chuyền sắc gọn vào đà lao xuống trống trải của đồng đội, là cú sút phạt hàng rào đưa bóng chạm xà ngang.

Fan cảm động với những hành động của Ronaldo.

Ảnh: thethaovanhoa.vn

Còn đó bóng dáng một thủ quân giàu kinh nghiệm trận mạc và vững vàng từ chất thủ lĩnh như mong đợi và khẳng định của viên thuyền trưởng Roberto Martinez. Các tranh cãi bắt nguồn từ nỗi ngờ vực về phong độ, đóng góp của Ronaldo cho đội tuyển ở vận hội bóng đá sắp mở màn trên đất Đức dường như vừa khép lại sau hình ảnh của anh trên sân bóng này. Tất nhiên đêm Aveiro, với cuộc thử sức mang tính rà soát trước một đối thủ nhẹ như Ireland chỉ là màn khởi động cho hành trình cam go, khắc nghiệt gặp nạn lần sắp tới. Ronaldo còn phải nỗ lực biết bao thách thức phía trước để khẳng định mình không hề suy yếu về đẳng cấp và về ý chí, tinh thần.

Nhiều người nghĩ như thế khi chợt nhớ nhiều biểu cảm và phản ứng bộc phát từ người đội trưởng này trước các tình huống thiếu bề kiểm soát ở nhiều sân bóng và thuộc đủ đầu trường, không chỉ trong màu áo đội tuyển quốc gia. Mỗi đây nhất là gương mặt nức nở

của Ronaldo sau thất bại cay đắng của câu lạc bộ Al-Nassr trong trận chung kết cúp bóng đá nội địa ở Ả rập Saudi. Nước mắt tức tưởi của anh buổi ấy gợi nhớ cái dáng thiếu náo của Ronaldo trong đường hầm rời sân sau thất bại trước đội tuyển Morocco ở vòng chung kết World Cup Qatar gần hai năm trước. Ước muốn chiến thắng, ý chí không đầu hàng trước khó khăn, nghịch cảnh và phần nào đó là cái tôi mãnh liệt đến kiêu ngạo bao lần hành hạ, chẳng chịu buông tha Ronaldo chừng nào anh còn trên sân bóng.

Có thể đây sẽ là kỳ Euro cuối cùng của Ronaldo dù anh vẫn nhiều lần bảo rằng mình còn lâu mới chia tay sân bóng vì tài nghệ hãy còn như thời trai trẻ. Sự tự tin quá mức nơi anh lắm lúc khiến khán giả khó chịu, dù nhiều người vẫn khâm phục hiệu quả của một tay sân bàn hảo hạng. Ước gì đêm Aveiro nồng nàn cùng hơi ấm từ bàn tay gửi gắm và nụ cười hiền hòa của cô bé ngồi xe lăn kia sẽ còn theo anh như một nhắc nhở thường ngày.

Đ.X

Chuyện cổ tích mùa hè 2024

TINH BẢO

Khi Euro 2024 tới rất gần, mọi người ở Đức hy vọng có lại "câu chuyện cổ tích mùa hè" như cách đây 18 năm nhằm tạo ra khí thế mới trong cuộc sống của người dân nước chủ nhà.

Từ trái sang: Florian Wirtz, Jamal Musiala và tiền đạo kỳ cựu Niclas Füllkrug.

Ảnh: DW

Trong 4 tuần lễ của tháng 6 gác qua tháng 7 năm 2006, bóng đá đã thống trị cuộc sống ở Đức. Ước tính có tới 18 triệu người tập trung vào màn hình tivi khổng lồ để theo dõi World Cup năm đó. Riêng trận bán kết giữa Đức và Ý, một đám đông lên tới 900.000 người ngồi chen chúc ở thủ đô Berlin chứng kiến cảnh chủ nhà thua 2 bàn ở những phút cuối cùng của hiệp phụ. Những trận bóng đá hấp dẫn và thời tiết mùa hè ở nước Đức cũng rất tuyệt vời làm cho ngày hội bóng đá thế giới thực sự ấn tượng. Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc lúc bấy giờ là ông Kofi Annan phát biểu: "Ở đây bạn có thể thấy một dân tộc Đức đoàn kết và hạnh phúc". Nhà xã hội học Thomas Druyen nói với DW rằng: "Sức mạnh của bóng đá đã buộc những người hoài nghi cũng phải thừa nhận nước Đức đã tổ chức World Cup 2006 tuyệt vời".

Thuật ngữ "Câu chuyện cổ tích mùa hè" được đạo diễn phim người Đức, Sonke Wortmann đặt ra khi sản xuất một bộ phim tài liệu về World Cup 2006. Ông lấy tựa đề dựa trên bài thơ Đức "Câu chuyện mùa đông" năm 1844 của Heinrich Heine. Bộ phim tài liệu phát hành vào tháng 10-2006 là một thành công lớn về mặt điện ảnh và truyền hình khiến cho thuật ngữ "Câu chuyện cổ tích mùa hè" đi vào ngôn ngữ hằng ngày của người Đức. Thậm chí từ điển uy tín Duden còn định nghĩa thuật ngữ này là "một sự kiện tuyệt vời, ví đại diện ra vào mùa hè". Những định kiến về người Đức như cứng đầu, thiếu hài hước, bài ngoại, lạnh lùng nhanh chóng bị loại bỏ và thay bằng cảm nhận thoải mái, thân thiện và giàu cảm xúc.

Trước World Cup 2006, người Đức không có nhiều kỳ vọng vào đội nhà vì được dẫn dắt bởi HLV ít kinh nghiệm Jürgen Klinsmann và một loạt cầu thủ trẻ, trong đó có Bastian Schweinsteiger và Lukas Podolski cùng 21 tuổi. Sau khi phải dừng chân ở bán kết, HLV Klinsmann không gia hạn hợp đồng để trợ lý Joachim Loew làm người kế nhiệm.

Ông Loew đưa Đức đứng thứ ba ở World Cup 2010 và vô địch World Cup 2014 với những cầu thủ từng làm nên câu chuyện cổ tích 8 năm trước là Philipp Lahm, Per Mertesacker, Miroslav Klose, Schweinsteiger và Podolski.

Chủ nhà Euro 2024 có những nét tương đồng so với World Cup 2006. Đó là HLV Julian Nagelsmann trẻ trung hơn cả Klinsmann 18 năm trước. "Xe tăng" có những cầu thủ trẻ Florian Wirtz và Jamal Musiala kiểu như Schweinsteiger và Podolski trước kia. Đức bây giờ cũng không được coi là ứng cử viên nặng ký cho chức vô địch châu Âu. Người hâm mộ thậm chí có sự hoài nghi về HLV 36 tuổi vì những quyết định lạ kỳ trong những ngày trước thêm giải đấu lớn. Ông khẳng định Manuel Neuer là thủ môn số một dù lão tướng 38 tuổi liên tục mắc sai lầm trong hai trận giao hữu vừa qua. Người hâm mộ chờ đợi vào Toni Kroos trong lần trở lại đội tuyển sau 3 năm chia tay. Tiền vệ vừa cùng Real Madrid vô địch Champions League cho biết Euro 2024 sẽ là giải đấu cuối cùng trong sự nghiệp thi đấu của anh. Hai cầu thủ vừa đối đầu ở chung kết Champions League là Niclas Füllkrug và Antonio Rudiger lao vào nhau trên sân tập hôm 11-6 buộc các đồng đội phải can thiệp.

Đức xếp thứ ba trong danh sách các ứng cử viên vô địch chỉ với 12,4%; sau Anh 19,9% và Pháp 19,1%. Kết quả cuộc thăm dò của đài truyền hình ARD cho thấy có tới 27% số người được hỏi không quan tâm tới Euro 2024, 24% khác khẳng định biết nhưng ít quan tâm. Nhà xã hội học Druyen nhận định câu chuyện cổ tích mùa hè thứ hai chỉ có thể lặp lại nếu như Đức lọt vào tới trận chung kết, sự hưng phấn không thể có khi chủ nhà sớm bị loại. Có thêm câu chuyện cổ tích mùa hè nữa thì sẽ là cơ hội lịch sử để nước Đức vượt qua sự bế tắc về mặt cảm xúc ở thời điểm hiện tại và trở thành điểm tới lý tưởng của mọi người trên khắp thế giới.

T.B

Ảnh thể thao

"Ngựa ô" Ukraine

Lịch sử Euro từng chứng kiến 3 "ngựa ô" đáng quang đãng bất ngờ là Đan Mạch năm 1992, Hy Lạp 2004 và Bồ Đào Nha 2016. Giới chuyên môn nhận định Euro 2024 có tới 6 "ngựa ô" sẵn sàng gây sốc trên đất Đức; đó là Áo, Thổ Nhĩ Kỳ, Ukraine, Đan Mạch, Croatia và Thụy Sĩ. Trong đó, Ukraine được đánh giá cao nhất nhờ tinh thần thi đấu ngoan cường

Tiền đạo Artem Dovbyk mang hy vọng cho người hâm mộ Ukraine ở Euro 2024.

Ảnh: AP

trong hoàn cảnh đất nước đang gặp khó khăn nhiều bề. Tiền đạo Artem Dovbyk cùng Ukraine tới Đức sau khi đoạt

danh hiệu Vua phá lưới La Liga với 20 bàn thắng sau 32 trận ra sân cho Girona.

T.B (theo AP)

Rung cảm cùng kịch đọc

NAM BÌNH thực hiện

Trung thành mục tiêu lan tỏa văn học qua lĩnh vực nghe nhìn, mới đây, bên cạnh các kịch mục quen thuộc, sân khấu Hồng Hạc ra mắt thể loại nghệ thuật mới: kịch đọc. Với “*Thiên thiên*” - tác phẩm sân khấu đầu tiên Việt Linh viết kịch bản (cảm tác từ truyện ngắn “*Hạnh phúc là cùng*” của Vũ Hồi Nguyên và “*Xoa*” của Tăng Song Nam) lẫn dàn dựng (cùng đạo diễn Phạm Hoàng Nam) - được chọn cho số mở màn. Năm mươi khán giả đầu tiên đã có hơn một tiếng đồng hồ thả mình vào dòng chảy âm thanh và lắng nghe thế giới nội tâm rộng mở bên trong mình.

Ê-kíp đọc kịch ngồi tầng trên, hoàn toàn không tiếp xúc với khán giả. Sau mỗi buổi diễn, khán giả gặp gỡ, trò chuyện với các diễn viên, khám phá thêm nhiều điều thú vị về nghệ thuật biểu diễn nói chung và kịch đọc nói riêng. Chương trình diễn ra định kỳ vào 20 giờ tối thứ Ba giữa và cuối tháng, tại một quán cà phê ở trung tâm Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh. Số thứ hai diễn ra vào ngày 18-6 là vở “*VISA*” (dựa theo truyện ngắn cùng tên của Hải Miên).

Trao đổi với *Đà Nẵng cuối tuần* về hình thức nghệ thuật mới này, đạo diễn Việt Linh hy vọng, kịch đọc sẽ lan tỏa xa nhờ tính tinh gọn và tinh tế.

* **Chào đạo diễn Việt Linh, chị giới thiệu thêm về kịch đọc?**

- Thực ra kịch đọc cũng là một trong những hình thức biểu diễn của kịch, không nổi bật như kịch nói, nhạc kịch, ca vũ kịch... nhưng khá quen thuộc ở nước ngoài. Vì tính tinh gọn trong dàn dựng (không cảnh trí, phục trang, đạo cụ...) nên

kịch đọc được thực hiện nhiều nơi như trường học, cơ quan, nhà văn hóa, thậm chí cho nhóm thân hữu. Ngôi nhà Việt Nam tại Pháp trước đây đã từng đọc kịch Lưu Quang Vũ, Nguyễn Huy Thiệp... Gần gần như “*Nghe chuyện đêm khuya*” hay “*Câu chuyện truyền thanh*” nhưng kịch đọc lôi cuốn hơn do có người (không nhất thiết diễn viên) trực tiếp thủ vai cùng âm nhạc, hiệu ứng âm thanh (tiếng va chạm, đồ vỡ, đồ vật rơi...)...

* **Từ “chạm mặt” đến yêu thương rồi quyết định lan tỏa, hẳn là một chặng đường dài?**

- Lần đầu biết kịch đọc là ở Nga, khi bác Phê Do - diễn viên phim tốt nghiệp của tôi - dẫn đi nghe nhóm bạn làm kịch đọc. Nội dung vở không nhớ, tiếng Nga không đủ hiểu thoại nhưng nghe giọng đọc và nhìn những giọt nước mắt trên má họ, tôi rất ấn tượng. Sang Pháp vài lần, thấy các anh chị Việt kiều tổ chức đọc kịch Việt Nam, quy mô nhất là năm 1989 do anh Trần Văn Thủy (đạo diễn phim tài liệu,

Đạo diễn Việt Linh (thứ hai, trái qua) và nhà văn Marc Levy (thứ ba, trái qua) tại buổi trò chuyện nhân sự kiện tác phẩm văn học “Mọi điều ta chưa nói” được chuyển thể thành kịch nói tại Việt Nam. Ảnh: NVCC

nổi tiếng qua các tác phẩm “*Hà Nội trong mắt ai*”, “*Chuyện tử tế*”...) chủ trì đọc vở “*Hồn Trương Ba, da hàng thịt*” ở Ngôi nhà Việt Nam. Sau đó, có nhiều dịp “chạm mặt” hơn, to tưởng nhiều hơn. Ấp ủ, hao hức nhiều năm nhưng vở kịch đọc về chiến tranh Ukraina tôi mới được xem hè 2023 ở trụ sở báo *Le Monde* nhân kỷ niệm 50 năm thành lập báo là cú hích... lên đường.

Tôi luôn nghĩ làm nghệ thuật nói chung cần “tam khả”: khả thi, khả tín và khả dụng. Tôi muốn giới thiệu kịch đọc với thính giả Việt Nam vì trình thức này khả thi - không nhiều kinh phí, khả tín - tạo rung cảm cho chính tôi và ê-kíp, khả dụng - lan tỏa tác phẩm văn học hay.

* **Quá trình này thuận lợi và khó khăn ra sao?**

- Tôi tâm sự với ê-kíp, vui thay các bạn đều thích thú; thêm hỗ trợ của Quỹ Hùng Võ, Đông A Books cùng kinh nghiệm sân khấu có sẵn, kịch đọc lần một của chúng tôi khá chín

chu. Dù chỉ là kịch đọc, ít khán-thính giả, nhưng ê-kíp vẫn chăm chút hình ảnh poster, vé... đẹp và chu đáo. Tôi quan niệm nhà có nhỏ thì vẫn phải tôn trọng khách. Làm kịch đọc đơn giản hơn kịch thường về kinh phí dàn dựng nhưng tập dợt, phối hợp cũng căng lắm. Với số mở màn, trừ những căng thẳng do khai trương, trình thức quá lạ thì mọi người đều thăng hoa xúc cảm.

* **Loại hình này sẽ thu hút nhóm khán giả nào, thưa chị?**

- Kịch đọc nếu có điều kiện dàn dựng chu đáo - diễn viên trực tiếp thủ vai cùng ánh sáng, âm thanh, âm nhạc... - sẽ lôi cuốn. Tôi nghĩ kịch đọc có lẽ thu hút những người yêu văn học nhưng ít cơ hội/thời gian đọc, những người thích tưởng tượng, các bạn trẻ... Tôi cũng hy vọng, trình thức biểu diễn này sẽ lan tỏa xa nhờ tính tinh gọn và tinh tế của nó.

* **Việc lựa chọn giọng đọc cho từng nhân vật đã được chị cân nhắc ra sao?**

- Theo tôi, việc chọn giọng không phải khó, cái chính là sự đồng cảm với dự án và thời gian phù hợp. Chưa kịp tìm ra người phù hợp cho đêm diễn, tôi đành tạm lãnh giọng thoại vai “*Thiên Thiên*”. Không có giọng đẹp như các bạn, nhưng tôi thấu hiểu nhân vật và tinh thần cả vở nên có thể gây xúc cảm. Thính giả cũng nói vậy. Khó nhất là nhân vật Christian của vở “*Visa*” phải cần người nước ngoài biết và phát âm tiếng Việt dễ nghe. May quá có Jesse Peterson - giáo viên tiếng Anh người Canada sống ở Việt Nam 9 năm, hoạt động văn hóa đa dạng (viết báo, viết sách, biểu diễn tấu hài độc thoại) - vui vẻ hợp tác, rất chăm chỉ học thoại, học hát. Hôm nào tập có anh là rộn tiếng cười.

* **Chị mong chờ điều gì nhất ở dự án này?**

- Tôi luôn nghĩ mình là công dân trước khi là nghệ sĩ, mà công dân thì luôn muốn phụng sự tốt cho đất nước trong phần nghề nhỏ bé của mình. Chúng tôi vui, cảm động, bất ngờ lớn khi được khán giả đón nhận nhiệt thành như vậy! Hết bản khoản hiệu ứng sản phẩm, giờ lại lo kinh phí duy trì. Hy vọng sẽ có nhiều người yêu mến kịch đọc cùng góp sức.

* **Làm phim, làm kịch, viết sách và giờ là kịch đọc, hình như Việt Linh luôn đổi mới từng ngày?**

- Các lĩnh vực hoạt động của tôi cũng liên quan/tích hợp nhau thôi chứ đâu có đổi mới gì! Kiểu sàng qua sàng lại thôi (cười). Cái chính tôi thích lao động, lao động cùng các bạn trẻ càng ý nghĩa.

* **Cảm ơn những chia sẻ chân tình của chị.**

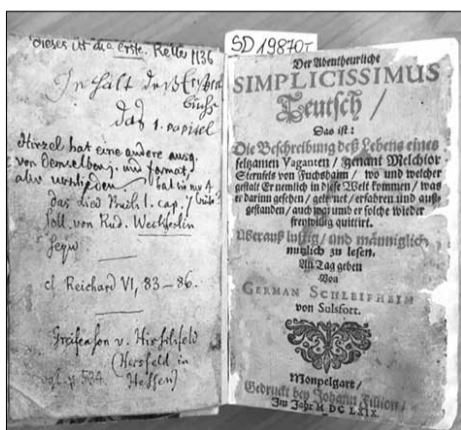
N.B

Hai anh em Grimm không chỉ có truyện cổ tích

TRẦN ĐẮC LUÂN

Việc tìm thấy 27 cuốn sách tưởng đã thất lạc tại một thư viện ở Ba Lan mới đây đã giúp công chúng hiểu thêm về các lĩnh vực đóng góp rộng lớn hơn của hai anh em nhà Grimm đối với nền văn hóa Đức cũng như văn hóa thế giới nói chung.

Giáo sư Eliza Pieciul-Karminińska và thủ thư Renata Wilgosiewicz-Skutecka tại Trường Đại học Adam Mickiewicz (gọi tắt là trường “AMU”) ở Poznań, Ba Lan là những người đã phát hiện ra 27 cuốn sách này. Chúng được ra đời trong khoảng thời gian từ những năm 1400 cho tới nửa đầu những năm 1800. “Với các nhà nghiên cứu về Grimm, điều đó giống như tìm thấy một kho báu vậy”, bài báo đăng trên trang web của trường AMU về việc tìm thấy 27 cuốn sách.

Một trong những tác phẩm bị thất lạc đã được tìm thấy ở Thư viện đại học Adam Mickiewicz của Ba Lan với những phân ghi chú thích của anh em nhà Grimm. Ảnh: Adam Mickiewicz University

Từ văn hóa dân gian...

Theo trang *Artnet*, anh em nhà Grimm đã làm việc cùng nhau ở Kassel, Göttingen (Đức) và thậm chí cả Savigny (Pháp) trong một thời gian ngắn, nhưng họ trải qua thời kỳ dài nhất, lừng lẫy nhất trong sự nghiệp của mình với tư cách là các nhà nhân chủng

học văn hóa ở Berlin. Khoảng thời gian này bắt đầu vào năm 1840 khi Frederick William IV, nhà vua nước Phổ, mời họ đến giảng bài với tư cách là các thành viên của Viện Hàn lâm Khoa học Hoàng gia.

Có một điều thú vị không phải ai cũng biết, trong suốt những năm tháng cùng nhau chia sẻ một sự nghiệp chung về văn hóa dân gian và ngôn ngữ học vào đầu những năm 1800, hai anh em nhà Grimm đã cùng nhau tích lũy được một thư viện sách cá nhân với khoảng 8.000 cuốn.

Trong suốt cuộc đời mình, hai tác giả Jacob Ludwig Carl Grimm và Wilhelm Carl Grimm, vốn quen thuộc hơn với mọi người bằng tên gọi “anh em nhà Grimm”, đã kỳ công sưu tập những câu chuyện cổ tích được truyền miệng và biên soạn lại thành các tập truyện cổ tích làm mê đắm bao thế hệ trẻ em trên thế giới, trong đó có những truyện dường như đứa trẻ nào cũng biết là *Lọ Lem*, *Cô bé quàng khăn đỏ*, *Công chúa tóc mây*.

“Truyện cổ Grimm” (tên tiếng Đức là “*Kinder-und Hausmärchen*”) của hai anh em nhà Grimm là những câu chuyện mang thông điệp bài học đạo đức giản dị, phù hợp với số

Sẽ được số hóa và công bố trên mạng

27 cuốn sách của anh em nhà Grimm sẽ vẫn được lưu tại thư viện AMU, trong thời gian thư viện tiến hành số hóa và sau đó công bố trên mạng. Bà Eliza Pieciul-Karminińska, một nhà ngôn ngữ học, bày tỏ hy vọng đây mới chỉ là sự khởi đầu trong việc có thêm những hiểu biết sâu sắc hơn về anh em nhà Grimm trong tư cách là những người kiến tạo nên bộ từ điển tiếng Đức. Giới chuyên môn cho rằng rất có thể còn nhiều thư viện khác cũng đang giữ các tác phẩm đã bị thất lạc trong bộ sưu tập cá nhân của anh em nhà Grimm.

đồng nên dễ tiếp cận với tất cả mọi người, không phân biệt quốc gia, tôn giáo hay sắc tộc. “Thông điệp đạo đức trong truyện của anh em nhà Grimm ra đời một cách tự nhiên từ đời sống của nhân dân Đức thông qua truyền thống kể chuyện, và họ muốn lưu giữ chúng lại trước khi những câu chuyện đó có thể bị mai một theo thời gian”, chuyên gia

(Xem tiếp trang 15)

Ngõ nhỏ còn thương

TRẦN VIỆT HOÀNG

Những gì tôi đã đi qua bây giờ đều trở thành mảnh ghép tâm hồn, sâu thẳm nhưng nếu biết lắng mình có thể chạm vào một cách sâu sắc. Dù gieo chân mình ở đâu, tôi cũng luôn mở rộng tấm lòng để đón nhận tất cả. Bởi thế mà theo dòng chảy của tháng năm, lòng tôi cứ âm ập cảm xúc. Có lẽ vậy, mà chẳng mất thực nhiều thời gian, khi ở nơi này nghĩ về chốn quê hương, lòng tôi lại xôn xao nhưng nhỏ. Tôi nhìn ngõ nhỏ từ con phố rẽ vào dãy nhà trọ rồi thương sao ngõ nhỏ quê mình.

Tình quê là cảm xúc đặc biệt, gần gũi và thiêng liêng, bình dị mà cao cả, luôn hiển hiện trên khuôn mặt, nụ cười của mỗi con người nhưng đâu có thể diễn đạt hết tất thấy bằng ngôn từ. Như nguồn mạch bên bờ sông, tình quê tiếp cho người ta sức mạnh để vượt qua tất cả. Để rồi, khi đối mặt với những giây phút chèn vênh, hằng hực trong hành trình đến với chân trời tôi luôn để mình dừng lại. Chậm, chậm rãi để cho trái tim mình, trí nhớ mình tự khúc về ngày xưa. Và chính những hình ảnh quê hương thân thuộc bấy lâu trở thành những biểu tượng trong tâm lại mở lối cho tôi cuộc hình dung.

Tôi nhớ sao con ngõ nhà mình. Ngõ nối từ con đường làng rẽ về căn nhà. Những ngày này, khi mùa hạ đang độ nồng nàn nhất, con ngõ đang được tâm mình trong sắc nắng vàng ruộm. Cái nắng của mảnh đất miền Trung hong đây trên những ngõ quê. Những bức tường đá ong lờm chờm tự bấy năm qua vẫn bền chặt bên nhau tạo nên vẻ đẹp thâm trầm cho con ngõ. Tôi nhớ những cánh rêu mọc lên trên những chân tường bên ngõ ấy. Chúng vẫn mọc dậy, đan lồng vào nhau rồi môn môn xanh biếc dưới sắc trời mùa hạ. Để rồi, khi nghĩ nhiều hơn tôi cảm nhận được sức mạnh bên trong của loài rêu chân tường bé nhỏ. Phải chăng đó cũng chính là biểu tượng cho sức mạnh của người quê tôi, trong nắng gió bông rạt, khắc nghiệt vẫn vươn lên? Ngõ nhỏ vì vậy chính là nơi khiến cho tôi mạnh mẽ hơn trước nhiều chông gai cuộc đời khi thăng phất nghĩ về.

Tôi đã ngã mình vào ngõ nhỏ thân thương để họa lên lòng mình về bình yên. Lũy tre xanh rì rào nơi ngõ tỏa bóng mát trưa hè cho bao đám trẻ con chơi trò con

Minh họa: HOÀNG ĐĂNG

trẻ, cho những cô chú râm ran chuyện đồng làng, chuyện sinh hoạt, đời sống. Tôi thương những mái ngói xuôi hướng vào lòng ngõ. Những mái ngói suốt bao năm lặng im đón nhận tất cả nắng mưa để che chở cho con người, để rồi bây giờ nhận lại cho chính mình màu nâu cũ, lớp bong bụi phủ đầy. Lá rơi lên mái ngói, mưa theo rãnh ngói rồi đưa lá vào lòng ngõ. Ngõ nhỏ đã lưu hết bao bước chân trần ban sơ của những đứa trẻ trong ngõ, bao chuyến đi vất vả ngược xuôi thành phố, bao lời tự sự thắm thía tình làng nghĩa xóm, và tình tế hơn là cả bao ánh mắt biết nói. Đi trên ngõ nhỏ, người ta sẽ thấy rõ chính mình hơn, thấy yêu mến hơn những gì thân thuộc xung quanh quê nhà. Con ngõ một cách tự nhiên đã trở nên sâu thẳm bởi những tâm tư mà người quê gửi vào đó.

Nhớ về ngõ nhỏ tôi không sao quên được hình bóng mẹ mình. Tình mẹ bao la, dào dạt, tôi luôn cảm nhận được tâm lòng ấy của mẹ từ những điều đơn sơ nhất. Tiếng ru trưa hè mẹ cất lên dưới tán tre ngoài ngõ còn vọng mãi trong tâm hồn, tiếng ru ấy khởi lên từ những bài ca dao dân gian, hay chỉ đơn giản là tiếng "à.. ời" ngân dài. Rồi từ ngọn gió ngoài đồng xa theo lối cùng mẹ trở về. Ngõ nhỏ ăm

ấp gió, nhưng những ngọn gió ấy riêng biệt bởi hương vị của mồ hôi mặn nồng mùa hạ quyện hòa, thắm thía vào lớp áo bảo hộ nâu bạc của mẹ tôi rồi hừng lên. Hay cả tiếng kêu kệt của đòn gánh cong trĩu bờ vai khi mẹ gánh hàng đi bán ở chợ trở về. Nhớ bao lần đứng ngõ ngóng mẹ, để thỏa nỗi chờ mong một vài tấm bánh mà mẹ mua cho tôi sau mỗi phiên chợ. Cảm giác ấm lòng và sướng vui đến cùng còn nguyên khi được mẹ mua những chiếc bánh rán đào đường gói trong lớp lá chuối khô...

Ngõ nhỏ cứ thế vỗ về những nhịp thương. Tôi đi trên nhiều con đường, nhiều ngõ phố sâu hút mà nhớ nhiều về ngõ nhỏ quê mình. Mỗi người quê sinh ra hẳn sẽ gắn bó cho riêng mình một con ngõ, ở đó có những nỗi niềm, cảm nhận và những câu chuyện khác nhau nhưng suy đến cùng đó chính là một sự gắn kết với mạch nguồn văn hóa. Cạnh những giá trị sâu sắc của cây đa, bến nước, sân đình, ngõ nhỏ chốn quê thực sự đã trở thành một thành tố góp phần tạo nên biểu tượng xóm làng trong tâm thức. Ngõ nhỏ còn thương, thương những dấu ấn đã xa, thương những con người đã rời đi, còn ở lại, thương những tấm lòng dẫu bất cứ nơi đâu cũng luôn nhớ về mình...

T.V.H

The Bloom Garden - khu vườn hoa nở

HUYNH LÊ

The Bloom Garden là cái tên mới gia nhập vào danh sách những quán cà phê đẹp, có phong cách ấn tượng tại Đà Nẵng. Trước khi được thiết kế thành quán cà phê, địa chỉ này là một biệt thự kiểu Pháp với kiến trúc lãng mạn, sang trọng và có nhiều không gian dành cho cây xanh.

Góc ngồi lãng mạn tại The Bloom Garden.

Ảnh: H.L

Nằm trên con đường một chiều

Lê Lợi, The Bloom Garden giống như khu vườn trong mơ của nhiều gia đình bởi có đủ diện tích dành cho việc trồng các loại cây lâu năm như buồm, khế hay thiết kế nhiều lối đi có cây xanh, hoa cỏ. Không gian thoáng đãng và trong lành ở The Bloom Garden mang lại cho mọi người cảm giác thư thái, bình yên. Những chiếc ghế và bàn được sắp xếp hài hòa dưới bóng cây, giữa căn phòng ngập tràn ánh sáng, tạo nên một nơi lý tưởng để thưởng thức đồ uống và tận hưởng không khí thiên nhiên. Bên cạnh đó, các khu vực khác trong vườn được thiết kế tỉ mỉ, chú ý những chi tiết nhỏ như đèn lồng, băng ghế gỗ và những lối đi lát đá, làm cho nơi đây trở thành điểm đến lý tưởng cho hoạt động gặp gỡ bạn bè, gia đình hay những buổi hẹn hò lãng mạn.

Thực đơn ở The Bloom Garden khá phong phú, đặc biệt là các loại nước ép có lợi cho sức khỏe hoặc phù hợp chế độ giảm cân. Trong đó, có thể kể đến ly smoothie kết hợp các nguyên liệu từ củ dền, việt quất, thanh long đỏ và chuối mang đến một hương vị khá đặc biệt. Bên cạnh giá trị dinh dưỡng thích hợp cho người có lối sống lành mạnh, công thức đồ uống này khá hấp dẫn bởi màu sắc rực rỡ, chủ yếu là màu đỏ tía, vàng nhạt và hồng tím. Bên cạnh đó là những loại nước lên men từ dâu tằm, mận hậu và dâu tây cho hương vị chua ngọt tự nhiên. Ngoài thưởng thức đồ uống và ngắm cảnh, The Bloom Garden còn là nơi dành cho mọi người chụp ảnh bởi có nhiều góc "sống ảo" đẹp mắt. Có thể nói, với sự kết hợp hài hòa giữa phong cách kiến trúc châu Âu và khu vườn của người Việt, The Bloom Garden không chỉ là quán cà phê mà còn là một trải nghiệm độc đáo, đáng nhớ cho bất kỳ ai ghé thăm.

H.L

Sách mới, sách hay

1. "1 tháng 9 bại" của tác giả Tadashi Yanai (NXB Trẻ, 5-2024) là cuốn sách thuộc dòng sách viết về hoạt động kinh doanh. Kể lại câu chuyện khởi nghiệp và gây dựng thương hiệu của ông chủ UNIQLO - tỷ phú giàu nhất Nhật Bản

Cuốn sách nêu bật triết lý kinh doanh của Uniqlo, cái tên viết tắt của Unique Clothing Warehouse (tạm dịch là "Kho quần áo độc đáo") - một công ty thiết kế, may mặc và bán lẻ trang phục thường ngày của Nhật Bản. Đây cũng là thương hiệu thời trang nổi tiếng với các sản phẩm chất lượng, đa dạng

và phong cách.

Thành công của thương hiệu thời trang Uniqlo là ví dụ điển hình khi người Nhật kinh doanh thời trang. Tỷ phú người Nhật kiêm nhà sáng lập hãng, Tadashi Yanai từng nói tiếng với câu nói: "Không có linh hồn, một công ty sẽ không là gì cả". Cuốn sách cho thấy điều gì là quan trọng để có thể phát triển từ một công ty may nhỏ lẻ thành tập đoàn sản xuất bán lẻ sánh ngang các doanh nghiệp lớn khác trên thế giới.

Cuốn sách cũng chỉ ra điểm yếu của các doanh nghiệp Nhật Bản, chấp nhận thua trên thương trường thế giới

vì đã không phân tích những nguyên nhân dẫn đến thất bại nhỏ. Ông Tadashi Yanai nhấn mạnh sự quan trọng của việc phân tích nguyên nhân thất bại, từ đó suy nghĩ thấu đáo cho chiến lược tiếp theo.

Với 208 trang, tác giả Tadashi Yanai cũng đề cập

đến tỷ lệ 1 tháng 9 bại. Vấn đề quan trọng là phát hiện ra những nguy cơ thất bại ngay từ giai đoạn trứng nước để mau chóng loại bỏ hoặc điều chỉnh.

2. Bộ sách lịch sử kinh "Những con đường tơ lụa" và "Câu chuyện nhân loại" (NXB Thế giới, 5-2024) là hai tác phẩm sách best-seller về lĩnh vực lịch sử, mang đến nhiều thông tin bổ ích cho các bạn trẻ, giúp độc giả trẻ thêm kiến thức về các nền văn minh, khám phá lịch sử.

Cuốn "Những con đường tơ lụa" của giáo sư lịch sử Peter Frankopan gồm 16 chương tương ứng các con đường phát triển từ thời cổ đại tới ngày nay của nhân loại.

Mỗi chương không chỉ lưu giữ và giới thiệu các mạng lưới kết nối xuyên suốt lịch sử mà còn giải thích về mối liên hệ giữa những sự kiện trong quá khứ.

Theo tác giả, những con đường tơ lụa không có điểm bắt đầu hoặc kết thúc vì chúng là mạng lưới vận chuyển hàng hóa, kèm theo bệnh tật và bạo lực từ Đông sang Tây, từ bờ biển Thái Bình Dương của Trung Quốc và Nga đến bờ biển Đại Tây Dương của châu Âu và châu Phi, hoặc từ

Scandinavia ở phía Bắc cho tới Ấn Độ Dương ở phía Nam.

Trong khi đó, "Câu chuyện nhân loại" là tác phẩm kinh điển về lịch sử dành cho trẻ em, do giáo sư và tác giả người Mỹ gốc Hà Lan Hendrik Willem van Loon viết và minh họa. Thay vì tập trung vào các sự kiện hoặc con người, tác giả tóm tắt, cô đọng những ý chính và cắt bỏ các chi tiết không trực tiếp giúp truyền đạt ý tưởng mà ông hướng tới. Hendrik kết hợp yếu tố này với phong cách viết văn của mình, nhắc bạn đọc rằng, mọi điều được nói đến trong sách là quan điểm của tác giả, từ đó mỗi người suy ngẫm, tìm kiếm câu trả lời cho bản thân.

MẤU ĐÓN

Ánh mắt cho em

HUYỀN LÊ

Sau gần 2 tháng phát động, chương trình thiện nguyện “Ánh mắt trẻ thơ 2024” do CLB Từ thiện và Bảo vệ quyền trẻ em Hương Lam (viết tắt CLB Hương Lam) phối hợp Bệnh viện Mắt Đà Nẵng thực hiện vừa tiến hành khám sàng lọc, điều trị cho hàng chục bệnh nhi mắc chứng bệnh về mắt.

Niềm vui cho em

Những ngày đầu tháng sáu, hơn 30 trẻ hoàn cảnh khó khăn mắc bệnh lý về mắt như sụp mí, lác, đục thủy tinh thể, quặm, u mi... đã được CLB Hương Lam kết nối, đưa về điều trị tại Bệnh viện Mắt Đà Nẵng. Tại đây, các em được y bác sĩ khám sàng lọc và lên phác đồ điều trị trong thời gian tới. Em Bướch Thị Hồng Quyên (SN 2012, xã Mã Cooih, huyện Đông Giang, tỉnh Quảng Nam) bị sụp mí từ nhỏ, ảnh hưởng đến thị lực và thẩm mỹ gương mặt. Quyên cho biết, em khá khó khăn khi muốn nhìn những vật thể phía trên, phía trước và muốn nhìn phải ngửa cổ, nhướng mày hoặc ngửa đầu ra sau. Việc tiếp thu kiến thức trên

Các bác sĩ Bệnh viện Mắt Đà Nẵng đang phẫu thuật cho trẻ thuộc chương trình “Ánh mắt trẻ thơ 2024”.
Ảnh: H.L

trường vì vậy cũng gặp nhiều rào cản. Chưa kể, khi đi học, Quyên thường thiếu tự tin, ngại giao tiếp. Với trường hợp này, các bác sĩ tiến hành phẫu thuật tạo hình mí mắt, nâng mí mắt sa sụp bằng cách loại bỏ cơ thừa, da, mỡ thừa nhằm cải thiện tầm nhìn và tăng tính thẩm mỹ cho gương mặt.

Tương tự, em Mai Thị Minh Thư (SN 2016, phường Thọ Quang, quận Sơn Trà) có mắt bị khuyết tật bẩm sinh. Sau khi khám sàng lọc, các bác sĩ thực hiện tiểu phẫu nhằm loại bỏ nguy cơ gây ảnh hưởng đến thị lực trong tương lai. Anh Mai Xuân Tấn, ba của Minh Thư cho biết, đôi mắt khuyết tật bẩm sinh khiến việc học của con gái

bị ảnh hưởng. Theo thời gian, thị lực của con ngày càng yếu, không thể nhìn thấy những vật ở xa. Tuy nhiên, vì hoàn cảnh gia đình khó khăn, vợ chồng anh chưa thể đưa con đi điều trị. “Khoảng tháng trước, tôi được người thân giới thiệu chương trình “Ánh mắt trẻ thơ 2024” nên chủ động liên hệ với hy vọng con gái sẽ được CLB Hương Lam giúp đỡ. May mắn là con đã được chương trình tiếp nhận và hỗ trợ điều trị cho đến khi mắt hồi phục hoàn toàn”, anh Tấn vui mừng cho hay nói.

Tiếp tục nhận hồ sơ trẻ có bệnh lý về mắt

Tại buổi lễ khai mạc chương trình

“Ánh mắt trẻ thơ 2024” diễn ra ngày 31-5, BS. CKII. Nguyễn Văn Khôi, Phó Giám đốc Phụ trách Bệnh viện Mắt Đà Nẵng cho biết, chương trình “Ánh mắt trẻ thơ” được CLB Hương Lam phối hợp Bệnh viện Mắt Đà Nẵng tổ chức từ năm 2017. Đến nay, chương trình đã khám sàng lọc và phẫu thuật, điều trị miễn phí hơn 200 bệnh nhi. Đặc biệt, từ đây đến cuối tháng Tám, chương trình dự kiến thăm khám, điều trị miễn phí cho 120 trẻ mắc các bệnh về mắt. Trong đó, bệnh glaucome khá nguy hiểm, trẻ mắc bệnh có đặc điểm chung là bị tổn hại thần kinh và mất thị trường. Bệnh thường xuất hiện âm thầm, gây tổn thương mắt nên nếu không được phát hiện, điều trị kịp thời, có thể dẫn đến mù lòa, thị lực kém.

Chủ động xây dựng chương trình, kết nối mạnh thường quân hỗ trợ toàn bộ kinh phí, từ giữa tháng Tư, CLB Hương Lam đã phát đi thông báo mời mọi người đăng ký chương trình phẫu thuật mắt miễn phí cho trẻ 4-14 tuổi có hoàn cảnh khó khăn. Theo đó, trẻ tham gia cần gửi kèm hình toàn thân, hình chụp cận cảnh mắt và hồ sơ khám bệnh về mắt (nếu có). Theo anh Phạm Quốc Huy, Chủ nhiệm CLB Hương Lam, việc phát động đăng ký sớm sẽ giúp nhiều trẻ có bệnh lý về mắt dễ dàng nắm bắt cơ hội tham gia chương trình. Dựa trên danh sách đăng ký, ban tổ chức sẽ có thời gian nghiên cứu, sàng lọc và lên phác đồ điều trị hiệu quả. “Kinh phí thực

hiện chương trình “Ánh mắt trẻ thơ 2024” dự kiến trên 600 triệu đồng do CLB kêu gọi mạnh thường quân hỗ trợ. Hiện nay, chúng tôi tiếp tục nhận hồ sơ đăng ký từ các gia đình sinh sống tại Đà Nẵng và địa phương lân cận. Điều đặc biệt là trẻ tham gia chương trình được hỗ trợ 100% kinh phí, kể cả chi phí ăn uống, đi lại trong suốt quá trình điều trị”, anh Huy thông tin thêm.

Được biết, ngoài “Ánh mắt trẻ thơ 2024”, trong năm CLB Hương Lam còn duy trì thường xuyên các dự án hướng về cộng đồng như chương trình “Một bữa ăn - ngàn sẻ chia”, “Đem ánh sáng tới vùng cao”, “Suối ấm tim em”, “Mỗi chú heo đất - mỗi học bổng đến trường”, “Nhà tình thương hoa sen”... với tổng kinh phí hàng trăm triệu đồng. Sau hơn 10 năm hoạt động, dấu chân của các thành viên CLB đã trải khắp các tỉnh, thành miền Trung, thậm chí cả nước bạn Lào. Toàn bộ kinh phí hoạt động được Hương Lam kêu gọi từ mạnh thường quân và từ những hoạt động gây quỹ như thu mua ve chai giá 0 đồng, bán điểm tâm sáng và nuôi heo đất của các thành viên CLB. Cũng theo anh Huy, mục tiêu của CLB Hương Lam là kết nối bạn trẻ vào những chương trình thiện nguyện, bảo vệ quyền trẻ em, qua đó mong muốn góp thêm một bàn tay vào việc giải quyết các chính sách an sinh xã hội của thành phố và các địa phương lân cận.

H.L

Cùng nhau "sống xanh"

THUY TRANG

Khái niệm "sống xanh" từ lâu không còn xa lạ với mọi người, nhưng để thực hiện lại đòi hỏi sự kiên trì và quyết tâm theo đuổi của người dân, đặc biệt là giới trẻ. Thời gian qua, trên địa bàn thành phố, có không ít bạn trẻ đã từ bỏ lối sống tiện nghi với mục tiêu giữ gìn môi trường khỏi rác thải.

Bắt đầu từ việc thu gom rác thải trên bãi biển, anh Lê Thành Long (phường Hòa Hải, quận Ngũ Hành Sơn) cùng vợ chuyển từ thành phố Buôn Ma Thuột đến Đà Nẵng sinh sống và dựng lên quán cà phê Tình thơ độc đáo với châm ngôn “tái chế rác”. Bằng chai lọ, dây thừng, cây củi lớn..., những thứ chùng như vô dụng lại được anh tận dụng biến nó trở nên hữu ích. Anh

Long kể: “Ban đầu, mọi người thấy tôi nhặt rác về trang trí quán cà phê đều nhìn tôi bằng ánh mắt hoài nghi, thậm chí cho rằng tôi bị điên, nhưng với tôi, đó là cách để tái tạo giá trị cho những thứ bị coi là rác”.

Cùng chung lối "sống xanh", hai năm nay, CLB “Đà Nẵng xanh” cũng miệt mài với các dự án bảo vệ môi trường. Chị Trà Thị Hồng Anh, Phó Chủ nhiệm CLB cho biết “Đà Nẵng xanh” ra đời dựa trên tinh thần tự nguyện của các bạn trẻ muốn tham gia hoạt động thu gom rác trên địa bàn thành phố và dọn dẹp rác sau các sự kiện âm nhạc, pháo hoa. “Mỗi lần phát động, chúng tôi luôn nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình từ cộng đồng. Đến nay, nhóm đã phát triển hơn 100 thành viên, điều này không chỉ khiến tôi cảm thấy hạnh phúc mà còn thấy rằng, mỗi hành động nhỏ của CLB đều góp phần vào việc tạo nên sự thay đổi lớn lao cho môi trường”, chị Hồng Anh chia sẻ.

Bên cạnh đó, lối sống xanh còn được thể hiện qua việc lựa chọn sử dụng sản phẩm thân thiện với môi trường như ly,

ống hút, hộp cơm... làm từ vật liệu thiên nhiên. Chị Hồ Hoàng Anh, chủ tiệm tạp hóa Sống xanh ở phường Mỹ An, quận Ngũ Hành Sơn cho biết, 6 năm qua, chị đã không còn sử dụng sản phẩm nhựa một lần bởi đã thấy được tác hại của chúng. Hiện nay, tiệm của chị Anh sử dụng hoàn toàn chai lọ thủy tinh để đựng sản phẩm, qua đó từng bước thay đổi thói quen tiêu dùng của người dân và du khách nước ngoài đến thành phố.

Trong bối cảnh ngày càng có nhiều lo ngại về vấn đề môi trường thì sự tham gia và đóng góp của giới trẻ trở thành niềm hy vọng về một tương lai bền vững hơn. Tại Đà Nẵng, những nỗ lực không ngừng từ các nhóm tình nguyện viên trẻ tuổi đã góp phần nâng cao nhận thức và thúc đẩy cộng đồng hành động vì môi trường xanh, sạch, đẹp. Các hoạt động như workshop về tái chế, quản lý rác thải hay chiến dịch làm sạch bãi biển và khu vực công cộng đang trở nên phổ biến và thu hút sự tham gia của giới trẻ. Có thể nói, sự kiên trì và sáng tạo trong cách tiếp cận của họ đã

Các bạn trong nhóm “Đà Nẵng xanh” cùng tuyên truyền về giữ môi trường cho thành phố.
Ảnh: THUY TRANG

làm thay đổi cách nhìn và hành động của nhiều người về vấn đề bảo vệ môi trường.

Ông Phan Minh Hải, Phó trưởng ban Quản lý bán đảo Sơn Trà và các bãi biển du lịch Đà Nẵng bày tỏ: “Chúng tôi ấn tượng và biết ơn sự đóng góp của giới trẻ trong việc bảo vệ môi trường tại các bãi biển và bán đảo Sơn Trà. Đặc biệt, từ năm 2019, dưới sự phối hợp chặt chẽ giữa ban quản

lý, lực lượng thanh niên và sự hỗ trợ từ cộng đồng địa phương đã giúp môi trường biển có những thay đổi tích cực”. Bên cạnh đó, ông Hải cũng nhấn mạnh hiệu quả từ sự kiện Clean Up Sơn Trà với sự tham gia thường xuyên của gần 800 tình nguyện viên, qua đó phản ánh sự quan tâm và hành động thiết thực từ cộng đồng trẻ đối với môi trường.

T.T

Để nghệ thuật thăng hoa

KHÁNH HÒA

Sáng tạo nghệ thuật thì luôn phải gắn liền với thực tế cuộc sống. Một tác phẩm nghệ thuật nói chung, sản phẩm hội họa nói riêng chỉ thực sự có ý nghĩa khi truyền tải được cùng lúc tinh thần "vị nhân sinh, vị nghệ thuật". Và những chuyến đi thực tế trải nghiệm sáng tác là cơ hội để các họa sĩ có thêm chất liệu quý nhằm sáng tác ra các tác phẩm có chất lượng cao về thẩm mỹ và nội dung.

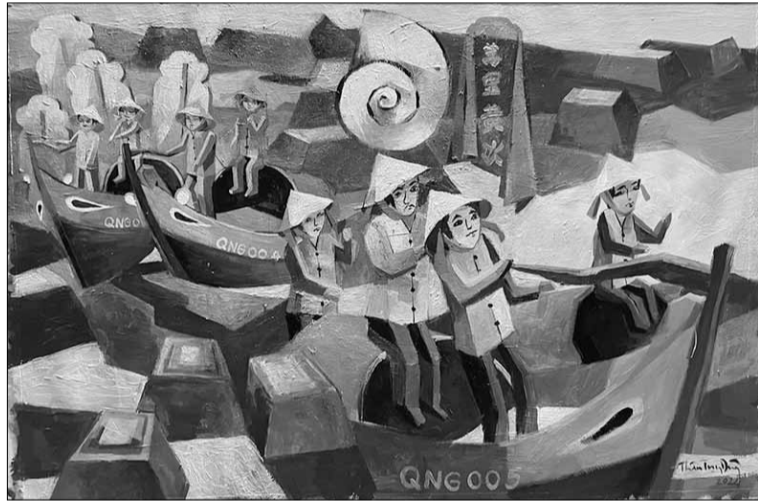
Gặp họa sĩ Thân Trọng Dũng, Chủ tịch Hội Mỹ thuật thành phố sau chuyến đi thực tế sáng tác do Hội Mỹ thuật thành phố tổ chức hồi tháng Năm, chúng tôi được anh giới thiệu thành quả 24 tác phẩm trực họa vẽ về phong cảnh đảo Lý Sơn (tỉnh Quảng Ngãi). Các tác phẩm được sáng tác bằng nhiều loại hình, trên nhiều chất liệu khác nhau. Nội dung tác phẩm đa dạng, từ tranh phong cảnh, chân dung đến các hoạt động cuộc sống đời thường nhưng tập trung chủ đề chính là Lễ hội khao lễ thế lính Hoàng Sa.

Chuyến đi ngược sóng, ngược gió ra đảo Lý Sơn để tận mắt chứng kiến khúc bi tráng của những người lính Hải đội Hoàng Sa năm xưa được tái hiện qua Lễ hội khao lễ thế lính Hoàng Sa có lịch sử hơn 300 năm để lại ấn tượng sâu sắc đối với họa sĩ trẻ Nguyễn Hữu Đức (SN 1991, hội viên Hội Mỹ thuật thành phố). Trở về từ chuyến đi thực tế sáng tác, anh "khoe" thành quả thu hoạch là bức tranh phong cảnh đảo Lý Sơn vẽ bằng chất liệu sơn dầu. Là thế hệ họa sĩ trẻ tích cực với hoạt động sáng tác nghệ thuật,

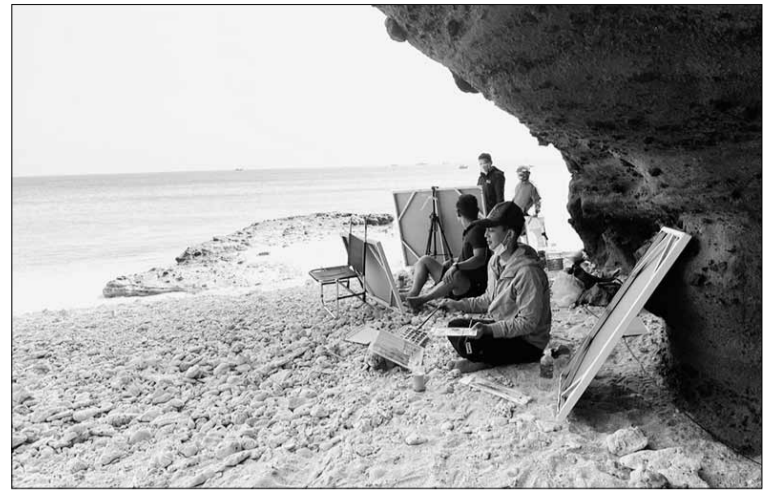
họa sĩ Nguyễn Hữu Đức bày tỏ rằng, khác với vẽ ở nhà hoặc phòng tranh, tham gia trại sáng tác, họa sĩ được có cơ hội hiểu thêm về văn hóa, lối sống của cư dân bản địa, từ đó có thêm chất liệu, đề tài để tác phẩm sáng tạo ra có giá trị nghệ thuật và phong phú hơn về hình thức thể hiện.

Ở góc nhìn của họa sĩ Nguyễn Xuân Cường (SN 1983, hội viên Hội Mỹ thuật thành phố), mỗi chuyến đi thực tế là hành trình để anh gom nhặt tư liệu sáng

tác. Từ áp ủ cảm xúc khi "va" vào thực tiễn cuộc sống, người họa sĩ sẽ hình thành nên ý tưởng, từng bước nhào nặn chất liệu theo phong cách của cá nhân bằng những trường phái hội họa khác nhau để tạo nên những tác phẩm có chiều sâu, có nét riêng của từng họa sĩ. Nguyễn Xuân Cường được biết đến là họa sĩ trẻ có thể mạnh trong việc lay động cảm xúc của người xem thông qua kỹ thuật loang màu với những nét cọ bằng chất

Tranh sơn mài mô tả Lễ khao lễ thế lính Hoàng Sa do họa sĩ Thân Trọng Dũng sáng tác.

Các nghệ sĩ trong chuyến đi thực tế trải nghiệm sáng tác ở đảo Lý Sơn hồi tháng 5. Ảnh: K.H

liệu acrillick có nội dung trừu tượng hoặc thể hiện hiện thực cuộc sống.

Họa sĩ Thân Trọng Dũng cho biết, trong quá trình sáng tác, văn nghệ sĩ luôn cần không gian tĩnh lặng, "khoảng trống" thời gian, tạm quên đi lo toan thường nhật của đời sống để suy tư, hoàn thiện các tác phẩm. Sáng tạo nghệ thuật thì luôn phải gắn liền với thực tế cuộc sống. Một tác phẩm nghệ thuật nói chung, sản phẩm hội họa nói riêng chỉ thực sự có ý nghĩa khi truyền tải được cùng lúc tinh thần "vị nhân sinh, vị nghệ thuật". Và những chuyến đi thực tế trải nghiệm sáng tác là cơ hội để các họa sĩ có được "khoảng trống" như thế cũng như thêm chất liệu quý nhằm sáng tác ra các tác phẩm có chất lượng cao về thẩm mỹ và nội dung.

Nhiều năm nay, những chuyến đi thực tế sáng tác là một phần không thể thiếu đối với hoạt động sáng tạo nghệ thuật của giới họa sĩ thành phố. Chuyến đi tạo nhiều cơ hội để mọi người có điều kiện tương tác, học hỏi

kinh nghiệm lẫn nhau và tiến dần lên môi trường hoạt động nghệ thuật chuyên nghiệp. Từ các trại sáng tác, không ít những tác phẩm nghệ thuật hội họa phong phú về chất liệu, nội dung thể hiện, bút pháp tạo hình giàu sức trẻ đã ra đời. Chính vì vậy, việc duy trì, hỗ trợ và phát triển hoạt động các trại sáng tác, những chuyến đi trải nghiệm thể hiện sự quan tâm của Đảng và Nhà nước dành cho văn nghệ sĩ. Để phát huy hiệu quả của những chuyến đi thực tế sáng tác, nhiều họa sĩ cho rằng, ngoài sự chú tâm quan sát, tìm tòi thì người họa sĩ phải có sự chuẩn bị kỹ lưỡng để không lãng phí tư liệu. Phải biết chiu cơ hội bởi những chuyến đi như vậy không diễn ra thường xuyên, cá nhân của từng họa sĩ khi tham gia phải ý thức công việc nghệ thuật của mình. Để có những tác phẩm đẹp, chất lượng thì họa sĩ phải biết hình thành cảm xúc, gom nhặt tư liệu, hình thành thành tác phẩm để nhập cuộc nhanh chóng.

K.H

Khi màn đêm buông xuống

(Tiếp theo trang 5)

lực vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội, thúc đẩy ngành công nghiệp văn hóa của thành phố phát triển.

Theo Sở Văn hóa và Thể thao thành phố, khung thời gian ban đêm không chỉ để người dân nghỉ ngơi sau một ngày làm việc, mà có thể chủ động tiêu dùng các sản phẩm, dịch vụ để đáp ứng tốt hơn nhu cầu vật chất và tinh thần của bản thân. Kinh tế ban đêm còn được coi là một lĩnh vực quan trọng nhằm thu hút nhân tài, giới kinh doanh, khách du lịch và quảng bá văn hóa đất nước. Việc thành phố đầu tư để làm nên diện mạo của một thành phố sự kiện - lễ hội cũng phần thể hiện rõ nét qua đề án "Tổ chức các sự kiện, lễ hội văn hóa đặc sắc hàng năm, gắn với thiết lập chuỗi sự kiện, văn hóa lễ hội về đêm của thành phố Đà Nẵng giai đoạn 2022-2026". Sau nhiều nỗ lực, đến nay, thành phố đã hình thành những trục văn hóa - lễ hội về đêm ở hai bên bờ sông Hàn (đường Trần Hưng Đạo và Bạch Đằng); hình thành và duy trì tổ chức nhiều sự kiện - lễ hội về đêm ấn tượng, có quy mô như lễ hội Chào năm mới, chương trình nghệ thuật Countdown - Chào năm mới...

K.H

Trò chuyện thông dong

(Tiếp theo trang 6)

mang đến cho tôi những thông tin, góc nhìn, cảm xúc quý giá về tình đất, tình người, những điều mà luôn khiến tôi bất ngờ, trân trọng.

Bây giờ, khi nhịp sống mỗi ngày đều bị đẩy nhanh hơn bởi những bận rộn và nhu cầu, thì các loại máy móc, phương tiện hỗ trợ con người tra cứu một chiều lại càng được ưa chuộng, tích hợp nhiều hơn. Chúng ta sẽ thấy tiện

dụng, tiết kiệm được rất nhiều thời gian khi những câu hỏi đưa ra lập tức nhận về câu trả lời thật chính xác. Tuy nhiên, với một người có thiên hướng hay hoài niệm, hoài cổ như tôi, thì tôi vẫn muốn ưu tiên đi tìm những điều gì phù hợp, vừa vận với chính mình. Đó có thể là những phương pháp, tình huống được thực hành theo cách tưởng chừng như rất lạc hậu, cũ xưa, thế nhưng chính

chúng lại là những thói quen, cảm xúc len lỏi ở tận đáy sâu tâm khảm. Chúng đánh thức những vui tươi, triu mến, chúng gợi mở, kết nối những gần gũi, thân thương.

Một nụ cười, vài lời chào hỏi, những cuộc trò chuyện qua lại tuy đông dãi nhưng nhờ thông dong, từ tốn mà khiến đời này thêm thi vị, dịu dàng.

D.T

Hai anh em Grimm...

(Tiếp theo trang 12)

Jack Zipes viết về công trình nổi tiếng của hai anh em Grimm.

... đến các công trình ngôn ngữ

Đóng góp của anh em nhà Grimm với kho tàng văn hóa dân gian thế giới rõ ràng là rất lớn. Nhưng hóa ra sự nghiệp của họ còn có các phương diện khác, cũng rất lớn, mà chỉ mãi tới hôm nay mọi người mới biết. Họ là các nhà ngôn ngữ học đã tham gia tích cực trong việc thúc đẩy nghiên cứu văn chương kinh điển của Đức cũng như ngôn ngữ Đức.

Họ là những người đầu tiên khởi thảo biên soạn cuốn *Deutsche Wörterbuch* (Từ điển tiếng Đức). Cuốn từ điển này đã được hoàn thiện trong hơn một thế kỷ sau đó

nhờ vào những học giả quyết tâm làm tiếp công trình còn dang dở của hai anh em. Với hơn 32 tập, gồm 331.000 mục từ và khoảng 4.000 nguồn tư liệu trích dẫn, đây được coi là cuốn đại từ điển tiếng Đức phong phú nhất hiện nay.

Để hỗ trợ cho các nghiên cứu của họ về văn hóa dân gian cũng như về ngôn ngữ học, hai anh em nhà Grimm đã tra cứu thông tin tại thư viện cá nhân của họ với khoảng 8.000 cuốn sách đã nhắc tới ở trên. Ngày nay hầu hết những cuốn sách của thư viện đó đều được cất tại một thư viện ở Berlin sau khi ông Hermann, con trai của ông Wilhelm, chuyển chúng tới đó. Nhiều cuốn khác đã bị thất lạc.

Theo nhà giám tuyển Renata Wilgosiewicz-

Skutecka của AMU, sở dĩ bà Eliza Pieciul-Karmińska và bà Renata Wilgosiewicz-Skutecka biết được những cuốn sách đó của anh em nhà Grimm là nhờ vào những ghi chú viết tay của họ trong sách. Những dòng chữ này cũng cung cấp cái nhìn sâu sắc về phương pháp làm việc của hai anh em, cũng như sự lựa chọn chủ đề và mô típ trong tác phẩm của họ.

Các chuyên gia cũng đã có thể truy ngược lại hành trình vì sao những cuốn sách này đã đến được Ba Lan, vốn được khởi đầu từ cuối Thế chiến thứ 2. Ở thời điểm đó, vì muốn bảo vệ những cuốn sách khỏi các cuộc tấn công của quân đồng minh, các thủ thư tại Đức đã quyết định dời những cuốn sách này đến Ba Lan. T.D.L

Bỏ đảo vào đất liền do nước biển dâng

KHÁNH LINH

Do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu nên nhiều người dân Panama phải chuyển từ đảo vào đất liền, thay đổi thói quen sinh hoạt để bắt đầu cuộc sống mới.

Hơn 1.300 người dân Guna ở đảo Gardi Sugdub - ngoài khơi bờ biển Caribe của Panama vừa nhận chìa khóa 300 ngôi nhà mới. Cuộc sống trên đất liền đang chờ đón những người vốn dựa hoàn toàn vào biển và du lịch.

Dự án dân cư mới

Gardi Sugdub là một trong khoảng 50 hòn đảo trở thành nơi sinh sống của người Guna bản địa, những người đã xây dựng cuộc sống gắn liền với đại dương, từ đánh cá đến du lịch. Người Guna ở Gardi Sugdub là cộng đồng đầu tiên trong số 63 cộng đồng dọc bờ biển Caribe và Thái Bình Dương của Panama sẽ phải di dời do mực nước biển dâng cao trong những thập niên tới.

Chuẩn bị chuyển đến khi tái định cư ở thị trấn mới xây có tên

Khu tái định cư được xây dựng trong đất liền ở thị trấn mới Isber Yala. Ảnh: AP

Isber Yala cùng mẹ, chú và bạn trai, cô Nadín Morales (24 tuổi) cho biết: "Chúng tôi hơi buồn vì sắp phải bỏ lại những ngôi nhà vốn gắn bó từ lâu, nơi chúng tôi câu cá, nơi du khách đến tham quan, nhưng biển đang nhấn chìm chúng tôi". Một quan chức Bộ Nhà ở của Panama nói rằng, một số người quyết định tiếp tục lưu lại hòn đảo này cho đến khi không còn an toàn và các nhà chức trách không buộc họ rời đi. Song, ông không tiết lộ có bao nhiêu người không chuyển vào đất liền.

Hàng năm, đặc biệt khi có gió mạnh vào tháng 11 và 12, nước tràn trên các đường phố và tràn vào nhà. Biến đổi khí hậu không

chỉ dẫn đến mực nước biển dâng cao mà còn làm đại dương ấm lên và tạo ra những cơn bão mạnh hơn. Người Guna đã cố gắng củng cố rìa hòn đảo bằng đá, cọc và san hô, nhưng nước biển vẫn tiếp tục tràn vào. "Gần đây, tôi nhận thấy biến đổi khí hậu có tác động lớn. Hiện thủy triều lên đến mức chưa từng có và sức nóng không thể chịu nổi", cô Morales nói.

Cách đây hai thập niên, người Guna cho rằng, họ cần nghĩ đến việc rời khỏi hòn đảo, nhưng vào thời điểm đó là do hòn đảo ngày càng đông đúc. Theo ông Evelio López - giáo viên 61 tuổi trên đảo, tác động của biến đổi khí hậu đã đẩy nhanh suy nghĩ đó. Ông dự

định cùng người thân chuyển đến địa điểm mới trên đất liền - thị trấn Isber Yala do chính phủ xây dựng với chi phí 12 triệu USD năm tách biệt với biển cả. Những ngôi nhà bê-tông được xây giống hệt nhau trên những con đường trải nhựa chỉ cách Gardi Sugdub 8 phút nếu di chuyển bằng thuyền.

Theo Bộ Nhà ở của Panama, dự án tái định cư còn bao gồm việc xây dựng các cơ sở hạ tầng cần thiết khác như đường dây điện, cống dẫn nước và đường sá, cũng như không gian văn hóa và sân chơi. Bộ trưởng Bộ Nhà ở Rogelio Paredes Robles cho biết: "Dự án này ngoài việc cung cấp cho người dân ngôi nhà riêng và an toàn, còn mang đến những không gian gắn kết với truyền thống của họ".

Hậu quả trực tiếp của biến đổi khí hậu

Ông Steven Paton - Giám đốc chương trình giám sát vật lý của Viện Smithsonian ở Panama cho hay, việc di dân từ đảo về đất liền là hậu quả trực tiếp của biến đổi khí hậu thông qua việc mực nước biển dâng cao. "Các hòn đảo trung bình chỉ cao hơn mực nước biển 0,5 mét. Khi mực nước tăng lên, sớm hay muộn thì người Guna gần như chắc chắn sẽ phải từ bỏ tất cả các hòn đảo vào cuối thế kỷ

này hoặc sớm hơn. Tất cả bờ biển trên thế giới đang bị ảnh hưởng như vậy với tốc độ khác nhau", ông Paton nói.

Tổng thống Panama Laurentino Cortizo nhận định: Đây là cuộc khủng hoảng khí hậu mà thế giới đang phải hứng chịu. Một trong số những tác động đó là mực nước biển ngày càng dâng cao, buộc những người dân ở các đảo Panama phải chuyển vào đất liền.

Cư dân của một cộng đồng nhỏ ven biển ở Mexico đã chuyển vào đất liền vào năm ngoái sau khi các cơn bão tiếp tục cuốn đi nhà cửa của họ. Các chính phủ đang buộc phải hành động, từ thành phố đầm phá Venice của Ý đến các cộng đồng ven biển của New Zealand.

Một nghiên cứu gần đây của Ban Giám đốc Biến đổi khí hậu thuộc Bộ Môi trường Panama, với sự hỗ trợ của các trường đại học ở Panama và Tây Ban Nha, ước tính rằng đến năm 2050, Panama sẽ mất khoảng 2,01% lãnh thổ ven biển do mực nước biển dâng cao. Ligia Castro - Giám đốc biến đổi khí hậu của Bộ Môi trường cho biết, Panama sẽ tốn khoảng 1,2 tỷ USD để di dời khoảng 38.000 cư dân - những người đối mặt với mực nước biển dâng cao trong ngắn hạn và trung hạn.

K.L

"Cậu bé lạ kỳ" thổi luồng gió mới cho DANAFF 2

ĐOÀN GIA HUY

Liên hoan phim châu Á Đà Nẵng lần thứ 2 (DANAFF 2) vừa đón nhận tin vui khi bộ phim "The new boy" tham gia tranh giải cùng hạng mục với các bộ phim Việt Nam. Điều này không chỉ nâng tầm chất lượng liên hoan phim mà còn tạo cơ hội cho khán giả thành phố thưởng thức các tác phẩm điện ảnh hay, mang tầm quốc tế.

Bộ phim "The new boy" (Cậu bé lạ kỳ) kết hợp giữa chủ đề niềm tin tôn giáo với cuộc sống người dân bản địa tại Australia. Lấy bối cảnh nước Úc vào năm 1940, "The new boy" là câu chuyện về một cậu bé mồ côi thổ dân 9 tuổi, đêm khuya đến tu viện hẻo lánh được điều hành bởi một nữ tu tội lỗi. Sự hiện diện của cậu đã làm xáo trộn thế cân bằng mỏng manh trong câu chuyện

Nữ diễn viên Cate Blanchett đóng vai chính trong "Cậu bé lạ kỳ" từng 2 lần đoạt giải Oscar. Ảnh: BTC

về cuộc đấu tranh tinh thần và cái giá phải trả cho sự sinh tồn. Với cơ sở niềm tin khác nhau giữa Eileen (một tu sĩ lý giáo) và cậu bé, mâu thuẫn bắt đầu nhen nhóm. Việc cậu bé sở hữu sức mạnh siêu nhiên kỳ bí cũng trở thành mối đe dọa với giáo phái tại tu viện. Càng lúc, cậu bé càng bị đẩy đến gần ranh giới của sống chết, buộc phải đấu tranh để sinh tồn.

Điều đáng chú ý là trong phim "The new boy", ngôi sao hạng A Hollywood Cate Blanchett đóng vai chính. Trong phim Blanchett thủ vai sơ Eileen. Cate Blanchett sinh năm 1969, là nữ diễn viên và

nhà sản xuất người Australia. Bà nổi tiếng qua những phim như "Dị nhân Benjamin" (The Curious Case of Benjamin Button), loạt phim "Chúa tể những chiếc nhẫn" (The Lord of the Rings), "Elizabeth", "Tar" và "Carol". Bà từng thắng 3 giải Screen Actor Guild (do Nghiệp đoàn diễn viên màn ảnh trao), 3 giải Quả cầu Vàng (Hiệp hội báo chí nước ngoài ở Hollywood trao), 3 giải BAFTA (Giải thưởng Điện ảnh Viện hàn lâm Anh quốc), 2 giải Oscar và nhiều giải thưởng khác.

Bên cạnh sự nổi tiếng của Blanchett, đạo diễn "The new boy" là Warwick Thornton cũng từng

đoạt nhiều giải thưởng tại Liên hoan phim Cannes. Ông Warwick Thornton sinh năm 1970, là nhà làm phim người Australia. Với "Cậu bé lạ kỳ", ông kiêm nhiệm vị trí đạo diễn, biên kịch và đạo diễn hình ảnh. Warwick hiện là chủ nhân giải thưởng Camera d'Or (Camera vàng) tại Liên hoan phim Cannes năm 2009 với "Samson and Delilah".

Ra mắt lần đầu tại Liên hoan Phim Cannes năm 2023, "The new boy" từng tranh giải Un Certain Regard (Nhân quan độc đáo). Đây là hạng mục tìm kiếm góc nhìn nghệ thuật mới, phản ánh sự thay đổi trong cách thể hiện điện ảnh qua các năm. Tại DANAFF 2, bộ phim "The new boy" sẽ tranh tài ở hạng mục phim châu Á với 12 tác phẩm dự thi khác đến từ Iran, Hàn Quốc, Nhật Bản, Trung Quốc, Ấn Độ... Hai bộ phim Việt Nam tranh tài cùng hạng mục là "Cu-li không bao giờ khóc" và "Bên trong vỏ kén vàng" của đạo diễn Phạm Ngọc Lân và Phạm Thiên Ân. Đạo diễn Warwick Thornton cho biết, ông đang có ý định sẽ đến Đà Nẵng để giao lưu với khán giả.

Tại DANAFF 2 năm nay, Chủ tịch Ban giám khảo phim châu Á dự thi sẽ là đạo diễn, nhà văn người Pháp

gốc Hoa - Đới Tu Kiệt, người từng làm bộ phim "Balzac và cô bé thợ may Trung Hoa" được đề cử Quả cầu vàng. Đạo diễn Hồng Kông (Trung Quốc) nổi tiếng Quan Cẩm Bằng sẽ là Chủ tịch Ban giám khảo phim Việt Nam dự thi. Bên cạnh đó, còn nhiều nhân vật nổi tiếng của điện ảnh trong nước và quốc tế như Mariette Rissenbeek - Cựu Giám đốc Liên hoan phim Berlin, NSND Lê Khanh, diễn viên Trần Nữ Yên Khê. Chia sẻ tại buổi họp báo DANAFF 2, TS. Ngô Lương Lan - Chủ tịch Hiệp hội xúc tiến và Phát triển điện ảnh Việt Nam cho biết: "Lần thứ 2 tổ chức, chúng tôi muốn kỳ liên hoan phim năm nay phải chuyên nghiệp hơn, để lại nhiều dấu ấn và chất lượng tốt hơn kỳ 1. Chất lượng phim kỳ này làm cho ban tổ chức hay ban tuyển chọn cảm thấy khá hài lòng. Trong hạng mục các phim dự thi, đặc biệt là phim châu Á, sẽ có các bộ phim lần đầu tiên được ra mắt quốc tế ở Việt Nam". Với đội ngũ ban giám khảo uy tín và nhiều tác phẩm điện ảnh có chất lượng, đặc biệt là bộ phim "Cậu bé lạ kỳ", DANAFF 2 hứa hẹn sẽ thành công rực rỡ.

D.G.H